

Engures novada
teritorijas
plānojums
2013.-2025.g.

STRATĒGISKAIS IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS

Vides pārskats

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

2012.

SATURS

SAĪSINĀJUMI	4
IEVADS	5
1. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA GALVENIE MĒRĶI UN ĪSS SATURA IZKLĀSTS, SAISTĪBA AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM	6
1.1. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA GALVENIE MĒRĶI.....	6
1.2. ĪSS SATURA IZKLĀSTS	7
1.3. SAISTĪBA AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM	7
2. VIDES PĀRSKATA SAGATAVOŠANAS PROCEDŪRA UN IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS, SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA UN REZULTĀTI	9
2.1. VIDES PĀRSKATA SAGATAVOŠANAS PROCEDŪRA UN IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS.....	9
2.2. SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA UN REZULTĀTI.....	10
3. ESOŠĀ VIDES STĀVOKĻA APRAKSTS UN IESPĒJAMĀS IZMAIŅAS, JA PLĀNOŠANAS DOKUMENTS NETIKTU ĪSTENOTS	11
3.1. VIDES KVALITĀTE	11
3.1.1. VIRSZEMES ŪDENSOBJEKTU RAKSTUROJUMS UN KVALITĀTE.....	11
3.1.2. PAZEMES ŪDEŅU IEGUVE UN DZERAMĀ ŪDENS KVALITĀTE.....	15
3.1.3. NOTEKŪDEŅU IETEKME UZ VIDI	17
3.1.4. GAISA KVALITĀTE	18
3.1.5. TROKŠŅA AVOTI	19
3.1.6. VIBRĀCIJA	20
3.2. PIESĀRŅOTĀ UN POTENCIĀLI PIESĀRŅOTĀS VIETAS.....	20
3.3. ATKRITUMU APSAIMNIEKOŠANA	21
3.4. DERĪGO IZRAKTEŅU IEGUVE	22
3.5. IESPĒJAMĀS IZMAIŅAS, JA PLĀNOŠANAS DOKUMENTS NETIKTU ĪSTENOTS	24
4. VIDES STĀVOKLIS TERITORIJĀS, KURAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTS VAR BŪTISKI IETEKMĒT	25
4.1. TERITORIJAS PLĀNOJUMA ĪSTENOŠANAS IESPĒJAMĀ IETEKME UZ AIZSARGĀJAMĀM DABAS TERITORIJĀM.....	25
4.2. BLĪVAS APBŪVES TERITORIJU ATTĪSTĪBA	33
4.3. PIEKRĀSTES TERITORIJAS ATTĪSTĪBA.....	34
5. AR PLĀNOŠANAS DOKUMENTU SAISTĪTĀS VIDES PROBLĒMAS	38
6. STARPTAUTISKIE UN NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI	39
6.1. STARPTAUTISKIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI	39
6.2. NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI	41
7. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA UN TĀ IESPĒJAMO ALTERNATĪVU ĪSTENOŠANAS BŪTISKĀS IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS	43
7.1. TIEŠĀS UN NETIEŠĀS IETEKMES.....	43

7.1.1.	TIEŠĀS IETEKMES	43
7.1.2.	NETIEŠĀS IETEKMES	44
7.2.	ĪSLAICĪGĀS UN ILGLAICĪGĀS IETEKMES.....	44
7.2.1.	ĪSLAICĪGĀS IETEKMES	44
7.2.2.	ILGLAICĪGĀS IETEKMES.....	44
8.	RISINĀJUMI, LAI NOVĒRSTU VAI SAMAZINĀTU PLĀNOŠANAS DOKUMENTA UN TĀ IESPĒJAMO ALTERNATĪVU ĪSTENOŠANAS BŪTISKO IETEKMI UZ VIDĪ	45
9.	PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSS IESPĒJAMO ALTERNATĪVU IZVĒLES PAMATOJUMS, STRATĒGISKĀ NOVĒRTĒJUMA VEIKŠANAS APRAKSTS	47
10.	KOMPENSĒŠANAS PASĀKUMI	48
11.	PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANAS IESPĒJAMĀS BŪTISKĀS PĀRROBEŽU IETEKMES NOVĒRTĒJUMS	48
12.	PLĀNOJUMA ĪSTENOŠANAS MONITORINGS	49
13.	KOPSAVILKUMS	51
1.	PIELIKUMS ŪDENSOBJEKTI ENGURES NOVADĀ	54
2.	PIELIKUMS PAMATA PASĀKUMI VENTAS BASEINA APGABALA ŪDENSOBJEKTOS.....	55
3.	PIELIKUMS PAPILDUS PASĀKUMI VENTAS BASEINA APGABALA ŪDENSOBJEKTOS	57
4.	PIELIKUMS UZŅĒMUMI, KAS ATSKAITĀS PAR ŪDENI AR FORMU „NR.2-ŪDENS” ENGURES NOVADĀ.....	58

SAĪSINĀJUMI

AS – akciju sabiedrība

aut./dnn – automašīnas diennaktī

DAP – dabas aizsardzības plāns

DUS – degvielas uzpildes stacija

ES – Eiropas Savienība

ĶNP – Ķemeru Nacionālais parks

LIZ – lauksaimniecībā izmantojamās zemes

LR – Latvijas Republika

NAI – notekūdeņu attīrīšanas iekārta

PSRS – Padomju Sociālistisko Republiku savienība

SIA – sabiedrība ar ierobežotu atbildību

SIVN – stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums

TIAN – teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi

t.sk. – tai skaitā

u.c. – un cits

VARAM – vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

IEVADS

Engures novada teritorijas plānojums 2013.-2025.gadam ir Engures novada administratīvās teritorijas plānojums, kurā parādīta teritorijas pašreizējā izmantošana, noteikta plānotā (atļautā) izmantošana un izmantošanas aprobežojumi ar ilgtermiņa perspektīvu līdz 2025.gadam. Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums (turpmāk tekstā - SIVN) tiek izstrādāts Engures novada teritorijas plānojumam 2013.-2025.gadam saskaņā ar Vides pārraudzības valsts biroja 2011.gada 26.janvāra lēmumu Nr.4 Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu. Pamatojoties, uz, šo lēmumu tika sagatavots Vides pārskata projekts, kā arī veiktas nepieciešamās konsultācijas un sabiedrības informēšana, organizēta sabiedriskā apspriede un sanāksmes likumdošanā noteiktajā kārtībā. Plānošanas dokuments un tā SIVN izstrādāts saskaņā ar normatīvo aktu prasībām. Vides pārskata sagatavošanas procedūras principus nosaka 2004.gada 23.marta MK noteikumi Nr.157 "Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums".

Vides pārskats ir Engures novada teritorijas plānojuma 2013.- 2025.gadam sastāvdaļa, kurš sagatavots balstoties uz Engures novada integrēto attīstības programmu, teritorijas plānojuma paskaidrojuma rakstā apkopoto esošās situācijas aprakstu, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos noteiktiem teritorijas plānotiem (atļautiem) turpmākās izmantošanas risinājumiem un grafisko daļu. Vides pārskata projekts izstrādāts vienlaicīgi ar teritorijas plānojuma 1.redakcijas izstrādi.

Vides pārskata izstrādes mērķis ir novērtēt plānošanas dokumenta un tā realizācijas iespējamo ietekmi uz apkārtējo vidi (augsnī, ūdens resursiem, gaisu un bioloģisko daudzveidību), iedzīvotāju veselību, dzīves apstākļiem un kvalitāti, celtniecību, ainavu (lauku un ciemu) un kultūras mantojuma vērtībām, dabas resursu izmantošanu, kā arī veicināt sabiedrības līdzdarbību vietējās teritorijas plānošanas procesā.

1. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA GALVENIE MĒRĶI UN ĪSS SATURA IZKLĀSTS, SAISTĪBA AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM

1.1. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA GALVENIE MĒRĶI

Engures novada teritorijas plānojums izstrādāts pamatojoties uz Engures novada domes 2011.gada 25.janvāra sēdes lēmumu (protokols Nr.1. p.32) Par Engures novada pašvaldības teritorijas plānojuma izstrādes uzsākšanu un Darba uzdevumu Engures novada teritorijas plānojuma 2013.-2025.gadam izstrādei.

Teritorijas plānojuma izstrādes pamatojums saistīts ar administratīvi teritoriālās reformas pabeigšanu, izveidojoties Engures novadam, kurā apvienoja trīs teritoriālās vienības – Engures pagastu, Lapmežciema pagastu un Smārdes pagastu ar dažādiem vietējās pašvaldības spēkā esošajiem teritorijas plānojumiem, kas izstrādāti atšķirīgās programmatūrās (grafiskā daļa), nav vienoti teritorijas funkcionālo zonējumu apzīmējumi, kā arī Engures novada attīstība un ekonomiskā izaugsme uzliek par pienākumu pārskatīt līdzšinējo pašvaldību zonējumus, to pamatojumus un struktūru, kā arī teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus, padarot tos elastīgākus un diferencējot atsevišķo pagastu būvniecības prasības.

Teritorijas plānojuma izstrādes mērķis – radīt plānošanas dokumentu kopumu ilgtspējīgas un līdzsvarotas attīstības veicināšanai novadā, balstoties uz sabiedrības un speciālistu pamatotu viedokli atbilstoši visu novadā ietilpstošo teritoriālo vienību attīstības interesēm.

Teritorijas plānojuma izstrādes Darba uzdevumā pašvaldība nedefinējusi darba uzdevumus, kas jārisina Engures novada teritorijas plānojumā. Teritorijas plānojuma izstrāde jābalsta uz augstāka līmeņa vietējās pašvaldības attīstības plānošanas dokumenta Attīstības programmas 2012.-2018.g. definētajām prioritātēm, kā arī jāizvērtē spēkā esošie novada teritoriālo vienību attīstības plānošanas dokumenti.

Teritorijas plānojuma izstrādes Darba uzdevumi:

- izvērtēt novada teritorijas attīstības potenciālu un noteikt teritorijas izmantošanai nepieciešamās prasības un ierobežojumus;
- analizēt esošās apbūves teritorijas un izstrādāt priekšlikumus dzīvojamā, ražošanas un noliktavu, darījumu iestāžu un sabiedrisko objektu izvietojumam un attīstībai, ņemot vērā inženierģeoloģiskos apstākļus un teritoriju apgādes iespējas ar inženierkomunikācijām;
- noteikt vienotus teritorijas izmantošanas un apbūves nosacījumus visā novada teritorijā, paredzot plānotās teritorijas, kurās iespējams dažādot teritorijas izmantošanu;
- precizēt derīgo izrakteņu atradnes, noteikt būvniecībai nelabvēlīgās teritorijas, precizējot applūstošo teritoriju robežas;
- paredzēt teritorijas inženierbūvju un komunālo objektu izvietojumam;
- izstrādāt ielu tīkla attīstības koncepciju un noteikt sarkanās līnijas ciemu teritorijās;
- paredzēt iespējas saglabāt dabas un kultūrvēsturisko mantojumu, teritorijas ainaviskās vērtības un bioloģisko daudzveidību;
- ņemt vērā uzņēmējdarbības attīstības intereses un paredzēt priekšnosacījumus investīciju piesaistei (lidosta „Tukums”, Engures osta, tūrisma objekti u.c.);

- izvērtēt un nepieciešamības gadījumā precizēt apstiprinātās ciemu robežas.

1.2. ĪSS SATURA IZKLĀSTS

Engures novada teritorijas plānojums izstrādāts laika periodam līdz 2025.gadam. Engures novada teritorijas plānojums sastāv no 4 sējumiem un Vides pārskata projekta.

Engures novada teritorijas plānojums izstrādāts (izstrādes procedūra, dokumentu saturs) saskaņā ar teritorijas attīstības plānošanas likumdošanas un normatīvo aktu prasībām.

Engures novada teritorijas plānojuma sastāvdaļas

1.3. SAISTĪBA AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM

Pēc normatīvo aktu prasībām, izstrādājot vietējās pašvaldības teritorijas plānojumu, nepieciešams ņemt vērā augstāka plānošanas līmeņa teritorijas plānojumu, nacionālās programmas un nozaru plānus, kā arī to vietējo pašvaldību teritorijas plānojumus un attīstības programmas, kuras robežojas ar plānojamo teritoriju. Tāpat teritorijas plānojumā jāatspoguļo ziņojums par vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma atbilstību augstāka plānošanas līmeņa teritorijas plānojuma prasībām.

Nacionālā līmenī Engures novada teritorijas attīstība plānota, saskaņojot vietējās pašvaldības teritorijas attīstības intereses ar Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030.gadam un Nacionālo attīstības plānu 2007.-2013.gadam.

- Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam apstiprināta Latvijas Republikas Saeimā 2010.gada 10.jūnijā.

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā noteiktas 7 prioritātes, no kurām 6. prioritāte saistās ar telpiskās attīstības perspektīvu, kas jāņem vērā zemāka līmeņa plānošanas dokumentos.

Telpiskās attīstības perspektīva akcentē 3 galvenos attīstības aspektus:

1. Sasniedzamības un mobilitātes iespējas – sabiedriskā transporta pieejamība, sniedzot iespējas iedzīvotājiem nokļūt pakalpojumu sniegšanas vietās; autoceļu kvalitāte (autoceļu kvalitātes uzlabošana uz reģionāliem un vietējiem ceļiem, lai uzlabotu sasniedzamības kvalitāti starp pagastu pārvaldes centriem un novada administratīvo centru); pilnvērtīgi izmantot iekšzemes pasažieru pārvadāšanu pa esošā dzelzceļa līniju tīklu; gaisa satiksmes attīstība (lidlauks „Tukums”); ostas attīstībai (Engures osta), specializējoties, galvenokārt

kokmateriālu eksportā, zvejas kuģu un jahtu apkalpošanā, ir jāveidojas par reģionālas ekonomiskās aktivitātes centru.

2. Apdzīvojums kā ekonomiskas attīstības, cilvēku dzīves un darba vide – vietējā plānojumā noteikta apdzīvojuma struktūra. Tuvāko pilsētu (Tukums, Jūrmala) un lauku (Engures novada teritorija) mijiedarbība, veicinot savstarpējo sadarbību. Pilsētas kā Engures novada atbalsta centri, noietā tirgus lauksaimniecības produkcijai, darba un dažādu pakalpojumu saņemšanai, savukārt lauku teritorija, nodrošina pilsētas iedzīvotājiem rekreācijas iespējas, nodrošina dzīves telpu pilsētā strādājošajiem, kā arī lauku teritoriju izmantošana nelauksaimnieciskai izmantošanai. Novada sekmīgai attīstībai teritorijas plānojuma risinājumos noteikti priekšnoteikumi visa veida infrastruktūras attīstībai un tās kvalitātes uzlabošanai, pamata pakalpojumu, mājokļa pieejamībai, kultūras un brīvā laika pavadīšanai, kā arī uzņēmējdarbības vides attīstībai.
3. Nacionālo interešu telpas – unikālas specifiskas teritorijas, kas nozīmīgas visas valsts attīstībai. Engures novada teritorijas plānojumā kā nacionālo interešu telpas iezīmējas Rīgas jūras līča piekraste un dabas aizsardzības, ainavu un kultūrvēsturisko teritoriju koncentrācijas telpa.

- ▶ Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2007.-2013.gadam.

Nacionālais attīstības plāns ir vidēja termiņa stratēģisks dokuments, kas izvirza vidēja termiņa mērķi un prioritātes; veicina vienotas izpratnes veidošanos un sabiedrības iesaistīšanos; koncentrē uzmanību un finanšu resursus valsts un sabiedrības ilgtspējīgas attīstības nodrošināšanai; nosaka vadlīnijas visu līmeņu un nozaru plānošanas dokumentu izstrādei.

No valsts līmeņa dokumentiem Engures novada teritorijas plānojuma izstrādē svarīga Piekrastes telpiskās attīstības pamatnostādņu projekta 2011.-2017.g. izvērtēšana.

Reģionālajā līmenī Engures novada teritorijas attīstība plānota saskaņojot vietējās pašvaldības teritorijas attīstības intereses ar Rīgas plānošanas reģiona attīstības programmu un Rīgas plānošanas reģiona teritorijas (telpiskā) plānojuma vadlīnijām.

Galvenās vadlīnijas, kas izvērtētas izstrādājot Engures novada teritorijas plānojumu saistītas ar:

- ▶ apdzīvojumu,
- ▶ infrastruktūru un sasniedzamību;
- ▶ lauku telpas attīstību.

Papildus minētajām kategorijām, būtiski izvērtēt īpaši aizsargājamo dabas teritoriju un objektu aizsardzības un apsaimniekošanas nosacījumus, kultūrvēsturiskā mantojuma aizsardzības un apsaimniekošanas nosacījumus, kā arī uzņēmējdarbības vides attīstības veicināšanas iespējas un instrumentus.

Saskaņā ar Rīgas plānošanas reģiona apdzīvojuma un lauku telpas perspektīvo telpisko struktūru Engures novads iekļaujas:

- ▶ Piejūras urbānā, rekreācijas un vides aizsardzības joslā (Lapmežciema pag. teritorija)
- ▶ Piejūras tūrisma un vides aizsardzības joslā (Engures pag. teritorija)
- ▶ Tūrisma un dabas aizsardzības teritorijas (Engures, Smārdes pag. teritorijas)
- ▶ Lauksaimniecības zemju areālā (galvenokārt Smārdes pagasta teritorija)
- ▶ Lauku telpas ar jauktu (mozaīkveida) zemes lietojumu (Smārdes pag. teritorija)

- ▶ Daļa no Engures novada administratīvās teritorijas atrodas Pierīgas reģionā (Lapmežciema pag. teritorija).

Vietējā līmenī Engures novada teritorijas attīstība plānota, saskaņojot vietējās pašvaldības teritorijas attīstības intereses ar Engures novada integrēto attīstības programmu 2012.-2018.gadam un izvērtējot spēkā esošos novada teritoriālo vienību (Engures, Lapmežciema un Smārdes pagastu) teritorijas plānojumus un detālplānojumus.

Novada teritorijas plānojuma izstrādē saistoši Engures novada integrētajā attīstības programmā izvirzītie stratēģiskie mērķi un prioritātes.

Izstrādājot novada teritorijas plānojumu pārskatīti spēkā esošajos teritorijas plānojumos noteiktie attīstības virzieni un plānotā (atļautā) teritorijas izmantošana.

2. VIDES PĀRSKATA SAGATAVOŠANAS PROCEDŪRA UN IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS, SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA UN REZULTĀTI

2.1. VIDES PĀRSKATA SAGATAVOŠANAS PROCEDŪRA UN IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS

Plānošanas dokumenta nosaukums:	Engures novada teritorijas plānojums 2013.-2025.gadam
Plānošanas dokumenta izstrādātājs:	Engures novada dome sadarbībā ar SIA „Reģionālie projekti”
Plānošanas dokumenta izstrādē un informācijas iegūšanā iesaistītās institūcijas:	Saņemti nosacījumi un cita informācija no institūcijām, kas norādītas Engures novada teritorijas plānojuma izstrādes Darba uzdevumā (ziņojums par nosacījumu un priekšlikumu ievērošanu teritorijas plānojuma izstrādē pievienots teritorijas plānojuma IV sējumā Pārskats par teritorijas plānojuma izstrādi). Teritorijas plānojuma 1.redakcijas izstrādes posmā notika konsultācijas ar Dabas aizsardzības pārvaldes Pierīgas reģiona administrācijas speciālistiem.
Lēmuma par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanas pamatojums:	Vides pārraudzības valsts biroja 2011.gada 26.janvārī sagatavots lēmums Nr.4 Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu, kas pieņemts saskaņā ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 23. ³ pantā noteikto, izvērtējot Engures novada domes 2011.gada 20.janvāra vēstuli Nr.3-4/19 un tai pievienoto iesniegumu par Engures novada integrētās attīstības programmas 2012.-2018.gadam un Engures novada teritorijas plānojuma 2013.-2025.gadam izstrādes uzsākšanu. Ņemot vērā likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 23. ² pantā noteiktos stratēģiskā novērtējuma nepieciešamības kritērijus un piemērojot citas

tiesību normas, Vides pārraudzības valsts birojs, secināja, ka Engures novada teritorijas plānojums 2013.-2025.gadam attiecas uz likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 4.panta trešajā daļā minētajiem plānošanas dokumentiem, kuriem jāveic stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums.

Institūcijas, kam jānosūta Vides pārskata projekts atzinumu saņemšanai:

- Valsts vides dienesta Ventspils reģionālai vides pārvaldei
- Dabas aizsardzības pārvaldes Pierīgas reģiona administrācijai
- Rīgas plānošanas reģiona administrācijai
- Veselības inspekcijas Zemgales kontroles nodaļai

2.2. SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA UN REZULTĀTI

Sagatavojot Vides pārskata projektu, ņemti vērā teritorijas plānojuma izstrādes stadijā saņemtie valsts institūciju nosacījumi un cita veida informācija, fizisko un juridisko personu iesniegumi/priekšlikumi.

Engures novada teritorijas plānojuma 1.redakcija un Vides pārskata projekts tiek izstrādāts vienlaicīgi, tādējādi nodrošinot kopēju dokumentu sabiedriskās apspriešanas pasākumus, nosakot vienu sabiedriskās apspriešanas laiku un sabiedriskās apspriešanas sanāksmes.

Engures novada teritorijas plānojuma 1.redakcijas un Vides pārskata projekta sabiedriskās apspriešanas posms norisinājās no 08.02.2012. līdz 25.03.2012., kuras laikā katrā novada pagastā tika organizētas sabiedriskās apspriešanas sanāksmes. Pārskatu par sabiedriskās apspriešanas procedūru skatīt teritorijas plānojuma *IV sējumā Pārskats par teritorijas plānojuma izstrādi*. Sabiedriskās apspriešanas laikā par Vides pārskata projektu netika saņemts neviens iedzīvotāju priekšlikums vai iesniegums. Sabiedriskās apspriešanas materiāli tika izstādīti katrā pašvaldības teritoriālā vienībā: Engures pagastā, Lapmežciema pagastā un Smārdes pagastā. Kā arī plānošanas dokumenta 1.redakcijas un Vides pārskata projekta materiāli bija pieejami internetā pašvaldības mājas lapā www.enguresnovads.lv un dokumentu izstrādātāju mājas lapā www.rp.lv. Paziņojums par sabiedrības iespējām iepazīties ar Vides pārskata un plānošanas dokumenta 1.redakciju elektroniskā formā tika nosūtīts arī Vides pārraudzības valsts birojam ievietošanai mājas lapā Internetā.

Sagatavotais Vides pārskata projekts tika nodots izskatīšanai un atzinuma saņemšanai Vides pārraudzības valsts biroja norādītajām institūcijām, pēc atzinumu saņemšanas Vides pārskats tika pilnveidots un nodots Vides pārraudzības valsts birojam, atzinuma saņemšanai. Pēc Vides pārraudzības valsts biroja atzinuma saņemšanas, Vides pārskats vēlreiz tika papildināts un pilnveidots attiecīgi sniegtajam atzinumam.

14 dienu laikā pēc Engures novada teritorijas plānojuma un saistošo noteikumu apstiprināšanas pašvaldība savā mājas lapā Internetā ievietos Informatīvu ziņojumu par to, kā plānošanas dokumentā integrēti vides apsvērumi, kā plānošanas dokumentā ņemts vērā Vides pārskats, institūciju izteiktie atzinumi un sabiedrības izteiktie priekšlikumi, sniegs pamatojumu, kāpēc no visiem iespējamajiem risinājuma variantiem izraudzīts pieņemtais variants, kā arī ziņojumā tiks norādīti pasākumi par plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringa veikšanu, norādot monitoringa ziņojuma iesniegšanas termiņus Vides pārraudzības valsts birojam.

3. ESOŠĀ VIDES STĀVOKĻA APRAKSTS UN IESPĒJAMĀS IZMAIŅAS, JA PLĀNOŠANAS DOKUMENTS NETIKTU ĪSTENOTS

3.1. VIDES KVALITĀTE

3.1.1. VIRSZEMES ŪDENSOBJEKTU RAKSTUROJUMS UN KVALITĀTE

Engures novada virszemes ūdenobjekti ietilpst Ventas upju baseina apgabalā (*skatīt 1.Pielikumu*). Novada virszemes ūdenobjektus veido gan dabīgas izcelsmes, gan cilvēku radīti ūdenobjekti – piekrastes ūdeņi (Rīgas jūras līcis), upes, ezeri un mākslīgi veidoti ūdenobjekti (dīķi). Kopumā vērtējot ūdenobjektu ekoloģisko kvalitāti novada teritorijā, pēc Ventas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plāna datiem, var secināt, ka to kvalitāte ir laba vai vidēja, izņemot Valguma ezera ūdens kvalitāti, kas ir novērtēta kā ļoti slikta un piekrastes daļa – Rīgas līča mēreni atklātais akmeņainais krasts, kur ūdens kvalitāte novērtēta kā slikta. Būtiskākās slodzes uz ūdenobjektiem V090 (Rīgas jūras līcis (Mērsraga kanāls Slocene)) un V091 (Slocene) ir no punktteida piesārņojuma – notekūdeņu radītās slodzes, kā arī plūdu apdraudējums piekrastē.

Engures novadā notiekošās saimnieciskās aktivitātes praktiski neietekmē Engures ezera un Kaņiera ezera ūdens kvalitāti, jo šo ezeru sateces baseini novada robežās ir reti apdzīvoti. Slocenes upe vietā, kur tā no Tukuma ienāk Smārdes pagastā, uzskatāma par antropogēni ietekmētu – vidēji piesārņotu. Piesārņojuma līmenis ir pietiekami zems, lai upes ūdenī varētu norisināties pašattīršanās process, tomēr piesārņojums laika gaitā ir ietekmējis Valguma ezeru, veicinot tajā eutrofikācijas procesus. Saskaņā ar Ventas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plāna 2010.-2015.gadam datiem Ventas apgabala upju ūdeņu kvalitāte kopumā pēc ekoloģiskiem un ķīmiskiem rādītājiem Engures novada teritorijā lielākajā daļā vērtējama kā laba, bet Slocenes upei – vidēja. Engures ezera un Kaņiera ezera ūdeņu kvalitāte vērtējama kā laba.

Vides kvalitātes mērķu sasniegšanai Ventas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plānā tiek paredzēta programma, kurā tiek iekļauti pamata un papildus pasākumi, kas pašvaldībai kopā ar citām iesaistītām institūcijām būtu nepieciešams realizēt, lai novērstu potenciālo virszemes ūdenobjektu piesārņojumu, kā arī, lai samazinātu vai novērstu risku nesasniegt labu ūdens kvalitāti līdz 2015.gadam, novēršot piesārņojuma avotus, piekrastē pasākumu izpildes rezultātā tiktu veicināta normatīvajiem aktiem atbilstoša peldvietu apsaimniekošana. Pamata pasākumi, kas noteikti Ventas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plānā, ko var ietekmēt vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma izstrāde un realizācija ir uzskaitīti Tabulā 4, savukārt pamata un papildus pasākumi ir uzskaitīti 2. un 3.pielikumā, kas pašvaldībai sadarbībā ar citām institūcijām būtu jārealizē, lai uzlabotu virszemes ūdenobjektu kvalitāti.

Tabula 4: Pamata pasākumi

Ventas upju baseina apgabala plāna programmā paredzētie pasākumi	Engures novada teritorijas plānojuma atbilstība apsaimniekošanas plāna paredzētajiem pasākumiem
PAMATA PASĀKUMI	
Piemērotās vietās veikt peldvietu labiekārtošanu, norādot tās teritorijas plānojumā un paredzot aizliegumu peldvietās izmantot motorizētus peldlīdzekļus.	Iekļauts teritorijas plānojuma grafiskajā daļā „Engures novada teritorijas plānotā (atļautā) teritorijas izmantošana” un tematiskajā attēlā „Tūrisms”. TIAN noteiktas prasības Pludmales (PL) teritorijas

	izmantošanai un apbūves noteikumi.
Iekļaut teritorijas plānojumos paaugstināta riska objektus	Iekļauts grafiskajā daļā „Engures novada teritorijas plānotā (atļautā) teritorijas izmantošana” un tematiskajā attēlā „Riska teritorijas”, kā arī teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus.
Teritorijas plānojumos paredzēt riska samazināšanas pasākumus un ierobežojumus vietās, kas var ietekmēt ūdeņus, aizsargājamās teritorijas, aizsargjoslas u.c.	Iekļauts grafiskajā daļā un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus.
Veikt ietekmes uz vidi stratēģisko novērtējumu valsts līmeņa un reģionāla vai vietēja līmeņa plānošanas dokumentiem (stratēģijas, plāni, programmas).	Tiek veikts ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums Engures novada teritorijas plānojumam.

Virszemes ūdens kvalitātes novērtēšanai uz Slocenes upes Engures novada administratīvā teritorijā izvietotas 2 virszemes ūdens kvalitātes monitoringa stacijas, kā arī Engures ezerā (ārpus novada administratīvās teritorijas) izvietota 1 virszemes ūdens kvalitātes monitoringa stacija. Savukārt piekrastē piecās vietās tiek veikts peldūdens ūdens monitorings.

Saskaņā ar Civillikuma I Pielikumu **Publiskie ezeri un upes:**

Ezera nosaukums	Platība, ha
Dūņiera ezers	25,3
Engures ezers	4130,7 (kopējā ezera platība)
Kaņiera ezers	1122,1
Valguma ezers	60,3

Saskaņā ar 15.01.2002. MK noteikumiem Nr.27 "Noteikumi par upēm (upju posmiem), uz kurām zivju resursu aizsardzības nolūkā aizliegts būvēt un atjaunot hidroelektrostaciju aizsprostus un veidot jebkādu mehāniskus šķēršļus" uz Slocenes upes posmā no Valguma ezera līdz Kaņiera ezeram aizliegts būvēt hidroelektrostaciju aizsprostus u.c. jebkādu mehāniskus šķēršļus.

Grafiskajā daļā attēlotas **applūstošās teritorijas** Engures ezeram, Kaņiera ezeram, Dūņierim un Vēršupītei saskaņā ar normatīvo aktu prasībām, tādejādi izpildot arī vienu no teritorijas plānojuma izstrādes darba uzdevumiem. Teritorijas plānojums nosaka, ka applūstošo teritoriju robežas un apbūves izvietojumu var precizēt detālplānojumā. Engures novada teritorijas plānojuma risinājumi neparedz jaunu būvniecību applūstošajās teritorijās, izpildot Aizsargjoslu likumā noteiktos aprobežojumus virszemes ūdensobjektu aizsargjoslās.

Slocene – Kaņiera ezera pieteka, upe tek cauri Tukuma novada vidusdaļai, caur Tukumu un Valguma ezeru un ietek Kaņiera ezerā. Slocene posmā no ĶNP robežas līdz Valguma ezeram un no Valguma ezera līdz Skujupītes ietekai tek caur ĶNP ainavu aizsardzības zonas teritoriju. Lielākās applūdināmās teritorijas ir Slocenes upes palienē, kas katru gadu pavasarī applūst un šī iemesla dēļ vēsturiski ir saglabājušās neapbūvētas. Ūdens līmenis ievērojami svārstās arī Valguma ezerā, jo tam cauri tek Slocene. Uz Slocenes upes ir divi dambji – atjaunotais Šlokenbekas dzirnavu dambis HES vajadzībām, un daļēji atjaunotais dambis pie Smārdes dzirnavām, kas daļēji regulē upes caurplūdumu palu laikā. Laivu tūrismam ieteicamais upes posms ir no Šlokenbekas dzirnavām līdz Smārdes ceļa tiltam, upe diezgan piegružota gan ar dabiskiem šķēršļiem (pielūžņota ar koku atlūzām), gan ar sadzīves atkritumiem (galvenokārt ar PET pudelēm).

Slocenes upes posmam, kur upe tek gar Milzkalnes ciema robežu ciema teritorijā noteikta 10 m plata aizsargjosla, ārpus ciema teritorijas 100 m plata aizsargjosla vai ne mazāk kā visas applūstošās teritorijas platumā.

Lāčupīte – tek cauri Smārdes pagasta ziemeļu daļai un Engures pagasta dienvidu daļai caur Apšuciemu un Klapkalnciemu, kur tā ietek jūrā. Ciemos upei noteikta 10 m plata virszemes ūdensobjektu aizsargjosla, lauku teritorijā – 100 m plata josla katrā upes krastā. Lāčupītes garums ir ap 32 km.

Stirrupīte – upe tek pa ĶNP Smārdes pagasta teritorijā. Upei noteikta 10 m plata aizsargjosla. Novada teritorijā upe plūst galvenokārt pa lauku teritoriju. Upi šķērso valsts galvenais autoceļš A10.

Skujupīte – noteikta 50 m plata aizsargjosla.

Vēršupīte – upei lauku teritorijā noteikta 50 m plata aizsargjosla, Bigauņciema teritorijā – 10 m plata aizsargjosla.

Teitupīte – tek pa Engures pagasta lauku teritoriju un Ķesterciemam ar ieteku jūrā. Ķesterciema teritorijā upei noteikta 10 m plata virszemes ūdensobjektu aizsargjosla, lauku teritorijā – 50 m plata josla.

Ķīšupīte – upe tek pa mežu caur Engures ciemu un caur Engures ostu ieplūst jūrā. Upei noteikta 10 m plata virszemes ūdensobjektu aizsargjosla. Ķīšupītes krastā (upes sākuma posmā) atrodas potenciāli piesārņota teritorija – bijusī graudu kodinātava Gaiķi.

Melnupe – upe iztek no Engures ezera D gala ezera applūstošās daļas un tālāk tek novada teritorijā galvenokārt caur mežu virzienā uz Tukuma novadu. Novada teritorijā upe tek tikai pa lauku teritoriju un upei noteikta 50 m plata aizsargjosla.

Engures upe – maza upīte, sākas dabas parka „Engures ezers” dabas parka zonā, upīte lauku teritorijā tek caur mežu un iztek jūrā Engures ciemā, ostas teritorijā.

Kalnupe – upe iztek no Engures ezera D gala ezera applūstošās daļas un tālāk virzās gar Engures un Tukuma novada robežu, ietek Rideļu dzirnavezērā.

Plienupe – novada lauku teritorijā upe tek caur mežu un virzās uz Rīgas jūras līci caur Plieņciemam, kur upe ietek jūrā. Upei noteikta 10 m plata aizsargjosla.

Engures ezers

Ezera attīstību pārsvarā nosaka endogēnie procesi, kuri saistīti ar barības vielu apriti ezerā. Ezeru no visām pusēm aptver meži, jūras pusē galvenokārt priežu audzes, rietumu pusē jaukti skujkoku – lapkoku meži. Grīšļu pļavas, kuras agrāk aizņēma 50x300 m platu joslu ezera austrumu pusē un apmēram divas trešdaļas rietumu pusē, ir izzudušas, krasta niedrēm sakļaujoties ar mežu.

Aptuveni 40% ezera platības klāj virsūdens augāja audzes, galvenokārt niedres, kurām, ir tendence izplesties.

Engures ezeru apsaimnieko Nodibinājums „Engures ezera dabas parks”, ezerā ir atļauta licenzēta zvejniecība un zivju resursi tiek katru gadu atjaunoti. Engures ezeram izstrādāts dabas aizsardzības un tūrisma attīstības plāns.

Valguma ezers

Valguma ezers ir viens no dziļākajiem ezeriem Latvijā un atrodas Ķemeru Nacionālā parka ainavu aizsardzības zonā. Tas atrodas piecus kilometrus no Smārdes ciema, Talsu – Tukuma paugurainē, 4,3 m v.j.l., Ezeram cauri iztek Slocenes upe, un tā aizsargjosla ir ne mazāk kā 100 m plata. Sastopamas īpaši aizsargājamās sugas – virs ezera barojas dīķa naktssikspārnis, sastopami arī ūdri un bebri. Ezers ir populāra vieta atpūtai pie ūdens, laivu izbraucieniem un makšķerēšanai, jo tā apkārtnē ir ainaviski pievilcīga vide.

Uz Valguma ezera aizliegts izmantot mehāniskos peldlīdzekļus (motorlaivas, kuterus u.c.).

Valguma ezers aktīvi tiek izmantots makšķerēšanai, bet tā kā ezera krastu lielākā daļa pieder privātīpašniekiem, un publiski pieejamā ezera daļā (ĶNP) nav labiekārtotu autostāvlaukumu un ugunsgrūdu vietu, tad makšķernieki un atpūtnieki koncentrējas ezera ziemeļaustrumu galā, novietojot automašīnas mežā, tādējādi nodarot kaitējumu meža zemsedzei un piegružojot ezera krastus.

Kaņiera ezers

Starptautiski nozīmīgs mitrājs – Kaņiera ezers – putnu un īpaši aizsargājamo augu sugu ziņā ir viens no bagātākajiem ezeriem Latvijā. Tas ir sekls piejūras lagūnas tipa ezers, ko stipri ietekmējusi un izmainījusi antropogēnā darbība. Ezerā ieplūst Slocenes upe, kas tek cauri Valguma ezeram un ienes joprojām nepietiekami attīrītos Tukuma notekūdeņus. Fosfora attīrīšanas iekārtu uzstādīšana ir iespējama risinājums ūdens kvalitātes uzlabošanai Valguma un Kaņiera ezeros.

Kaņiera ezeram 1994.gadā izstrādāts ezera apsaimniekošanas plāns (izstrādāja projektēšanas un informācijas valsts uzņēmums „Meliorprojekts”).

Dūņieris

Neliels ezers (25 ha), ļoti sekls, piejūras lagūnas tipa ezers ar dūņainu segtu dolomītu grunti un dzeltenīgu ūdeni. Ezers ir stipri aizaudzis. Ezeram raksturīgi līčaini krasti un pussalas.

Šlokenbekas HES

Šlokenbekas HES atrodas uz Slocenes upes, Smārdes pagastā pie Šlokenbekas muižas, 22 km no ietekas, ekspluatācija uzsākta 2001.gadā, ar jaudu – 152 kW.

HES darbības ietekme uz upes ekoloģisko stāvokli galvenokārt saistīta ar upes nepārtrauktības daļēju vai pilnīgu samazināšanu un būtiskām hidroloģiskā režīma izmaiņām (straumes ātrums, caurplūdums, līmeņu svārstības).

Latvijā līdz šim ir veikti tikai atsevišķi pētījumi par upju regulēšanas un ar to saistītā hidroloģiskā režīma izmaiņu ietekmi uz upi un tās apkārtni, kā arī visi iespējamie upju regulēšanas ietekmes faktori šobrīd vēl nav apzināti. Nav arī pētīta jaunveidoto upju aizsprostu kopējā ietekme uz upes bioloģisko

stāvokli, gruntsūdeņu izmaiņām apkārtējās teritorijās pēc uzpludināšanas un ūdens līmeņu regulārām svārstībām.¹

Vides valsts inspekcijas 2004.gadā veiktajās pārbaudēs galvenie konstatētie mazo HES ekspluatācijas vides aizsardzības normatīvo aktu pārkāpumi un trūkumi Šlokenbekas HES darbībā tika norādīts, ka netiek nodrošināts nepārtrauktais garantētais caurplūdums, vai tiek nodrošināts neatbilstoši dokumentācijā uzrādītajai vietai.²

Saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 27 (08.02.2002.) Slocenes upe posmā no Valguma ezera līdz Kaņiera ezeram ir iekļauta to upju sarakstā, uz kurām aizliegts būvēt hidroelektrostaciju aizsprostus u.c. jebkādus mehāniskus šķēršļus.

Peldvietas

Engures novadā ir izveidotas četras oficiālas peldvietas, kas ir iedzīvotāju un tūristu iecienītas atpūtas vietas Rīgas jūras līča pludmalēs: Abrugciemā, Klapaklinciemā, Ķesterciemā un Ragciemā. Rīgas jūras līča peldvietas var ietekmēt tajā ieplūstošo upju atnestais piesārņojums. Peldvietu ūdens kvalitāti nosaka Veselības inspekcijas attiecīgā reģionālā nodaļa.

Peldvietu izveidošanas un uzturēšanas kārtību regulē LR normatīvie akti.

Teritorijas plānojums nosaka:

- 1) Noteiktas un attēlotas virszemes ūdensobjektu aizsargjoslas un applūstošās teritorijas.
- 2) Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos (turpmāk tekstā – TIAN) noteiktas prasības piestātnēm, krastu un ūdensmalu inženiertehniskai sagatavošanai un atļautai izmantošanai.

Iespējamās izmaiņas, ja Teritorijas plānojums netiktu īstenots

Izstrādājot teritorijas plānojumu apzināta novada kopējā hidrogrāfiskā tīkla ūdensobjekti, to kvalitāte, riska objekti, iespējamie piesārņojuma veidi, vispusīgi apzinātas erzoiju skartās vietas un applūstošās teritorijas. Ar virszemes ūdensobjektu aizsargjoslas noteikšanu un attēlošanu mazināta iespējamā piesārņojuma negatīvā ietekme uz ūdens ekosistēmu, ierobežota saimnieciskā darbība applūstošajās teritorijās.

Teritorijas plānojuma izstrādē vai turpmākā tā realizācijā būtu vēlams ņemt vērā Ventas upju baseina apsaimniekošanas plānā izvirzītos pamata pasākumus virszemes ūdensobjektu aizsardzībai un teritoriju apsaimniekošanai ap ūdensobjektiem (īpaši ap riska ūdensobjektiem, kuriem pastāv varbūtība nesasniegt labu ūdens kvalitāti līdz 2015.gadam).

3.1.2. PAZEMES ŪDEŅU IEGUVE UN DZERAMĀ ŪDENS KVALITĀTE

Ar centralizēto ūdensapgādi novadā tiek nodrošināti Engures, Ķesterciema, Lapmežciema, Smārdes un Milzkalnes ciemi. Pārējās apdzīvotās vietās izmanto individuālo ūdensapgādi (artēziskie urbumi). Centralizētās ūdensapgādes pakalpojumus izmanto ~ 25 – 30 % novada iedzīvotāju [dati no Engures novada integrētās attīstības programmas].

Lapmežciema pagasta ūdensapgādei izmanto Arukilas - Amatas ūdens horizontu kompleksu, kuru pārstāv smilšakmeņi. To virsma iegul 11-37 m dziļumā, bet apraktās ielejas gadījumā 85 – 113 m

¹ SIA „Vides projekti”, „Mazo hidroelektrostaciju darbības izvērtējums”, Rīga, 2004.g.

² SIA „Vides projekti”, „Mazo hidroelektrostaciju darbības izvērtējums”, Rīga, 2004.g.

dziļumā. Komplekss iekļauj sevī augšdevona Amatas, Gaujas, Burtnieku un Arukilas svītas. Visi šie ūdensnesošie horizonti ir hidrauliski saistīti, un to kopbiezums mainās no 229 -251 m (izņemot pagasta Z daļu, kur tie erodēti – nav konstatēti Amatas un daļēji Gaujas slāņi). Urbumu debiti sasniedz 2-20 l/sek, bet īpatnējie debiti 0,2 – 3 l/sek. Statiskie ūdens līmeņi atrodas līdz 8 m dziļumam, dažviet urbumi nedaudz (līdz 1,1 m) arī fontanē. Gaujas – Amatas horizontā sastopami sulfātu - hidrogēnkarbonātu magnija – kalcija saldūdeņi ar mineralizāciju ap 0,6 g/l, kopējo cietību 7-8 mekv/l, kas saistīta ar palielinātu (269 – 560 mg/l) sulfāta saturu, kuru veido augstāk iegulošā Pļaviņu – Salaspils ūdens horizonta sulfātu ūdeņu pieplūde. Dzelzs saturs pārsvarā ir 0,05 – 1 mg/l (norma 0,2 mg/l), bet atsevišķos urbumos tas sasniedz 2,6 mg/l.

Zemāk gulošie (no 138 līdz 146 m) Arukilas - Burtnieku horizontu slāņi noslēdz aktīvās ūdens apmaiņas zonu, bet to pašlaik neizmanto (urbuma ierīkošanas dziļuma palielināšanās). Pēc visiem rādītājiem pagasta teritorijā arī šis horizonts uzskatāms par perspektīvu ūdensapgādei.

Artēziskie ūdeņi kopumā ir labi aizsargāti no virszemes piesārņojuma iekļūšanas. Praktiski visā pagasta teritorijā Gaujas ūdens horizontu klāj vairāki ūdeņi vāji caurlaidīgu nogulumu slāņi (morēnas smilšmāls, limnoglaciālie māli, aleirolīti u.c.), kuru kopējais biežums mainās līdz 54 m.

Engures pagastā ūdens krājumi pieder pie Baltijas rietumu daļas artēziskā baseina. Teritorijas samērā ievērojamie purvu masīvi aizsargā pazemes ūdeņus no skābekli saturošo lietusu ūdeņu infiltrācijas un piegādā sēru veidojošo baktēriju procesam nepieciešamās organiskās vielas.

Smārdes pagasta teritorija ietilpst Baltijas artēziskajā baseinā, kurā dažāda vecuma slāņos sastopami dažādi ūdens horizonti. Tie galvenokārt saistīti ar paelozija sistēmas terigēnajiem iežiem, kā arī ar jaunākās kainozija sistēmas – kvartāra smilšainajiem un granšainajiem nogulumiem. Kvartāra nogulumu biežums vidēji nepārsniedz 10 – 20 m. Kvartāra nogulumu ūdeņus iedala grunts – un spiedienūdeņos. Gruntsūdeņi parasti veido vienotu hidraulisku sistēmu: tos regulāri papildina atmosfēras nokrišņi vai devona sistēmas spiedienūdeņi, bet daļa gruntsūdeņu savukārt pa upēm un meliorācijas sistēmām noplūst ezeros. Ūdens daudzums un horizontu līmeņi ir cieši saistīti ar nokrišņu daudzumu un gadalaiku maiņām. Šos ūdeņus plaši izmanto atsevišķu lauku saimniecību vajadzībām. Spiedienūdeņi pārsvarā saistīti ar starpmorēnu nogulumiem, kuriem ir liela nozīme ūdens horizontu veidošanā ielejveida iegrauzumos un augstienēs. Šie ūdeņi ir labāk pasargāti no piesārņošanas. Visintensīvāk izmanto pirmskvartāra nogulumu ūdens horizontus, kurus vienu no otra atdala kā lokāla, tā arī reģionāla rakstura sprosts slāņi. Galvenie sprosts slāņi ir: Narvas svīta un silūra – ordovika slāņkopas. Šie divi sprosts slāņi visu nogulumiežu segu sadala trīs praktiski izolētās daļās: brīvās, apgrūtinātās un ļoti apgrūtinātās ūdens apmaiņas zonā. Ūdens pārtece starp šīm zonām iespējama nelielos apjomos tikai plaisu un lūzumu vietās.

Ūdens sastāvs ir mainīgs un atkarīgs no to saturošo nogulumu ģenēzes, kā arī no citiem hidroģeoloģiskajiem apstākļiem. Tā, piemēram, purvos, kas aizņem lielu daļu teritorijas, ūdens pēc ķīmiskā sastāva ir galvenokārt hidrogēnkarbonātu – magnija – kalcija ar lielu organisko vielu daudzumu un mazu mineralizāciju (0,1 – 0,4 g/l). Filtrācijas īpašības ir ļoti dažādas, un atkarīgas no iežu litoloģijas. Smiltīs filtrācijas koeficients mainās no 0,1 līdz 5 m/dnn, bet kūdrā 0,01 m/dnn.

Arukilas – Burtnieku horizonts (dziļums 260 – 330 m). Ūdens mineralizācija sasniedz 0,4 – 0,5 g/l un dzelzs saturs 0,6 – 1,6 mg/l.

Salaspils horizonts (D₃slp) izplatīts ĶNP teritorijā. Horizontu pārsvarā pārsedz kvartāra nogulumu, izņemot atsevišķus iecirkņus, kur to pārklāj Daugavas horizonts vai arī tas atsedzas zemes virspusē.

Horizonta kopējais biežums ir 7 – 13 m, efektīvais biežums – biežums no 3 – 8 m. Ūdeni satur tikai horizonta vidējā daļa (dolomīti, dolomītmerģeļi un ģipši), bet augšējo un apakšējo daļu, galvenokārt veido mālainie ieži, kas, un līdz ar to, nodrošina horizonta izolāciju. Salaspils ūdens horizonta ūdens galvenokārt ir hidrokarbonātu – sulfātu – magnija – kalcija ar mineralizāciju līdz 2,1 – 2,6 g/l.

Veicot pašvaldības teritorijas attīstības plānojuma realizāciju, liela uzmanība jāpievērš ūdensapgādes risinājumam, jo neapsaimniekoti un neizmantoti ūdensapgādes urbumi ir viens no potenciāli bīstamajiem pazemes ūdens piesārņojuma avotiem. Urbumus, kuru turpmākā izmantošana dažādu iemeslu dēļ nav iespējama, nepieciešams likvidēt, tādējādi nodrošinot pazemes ūdens resursu aizsardzību.

Pazemes ūdeņiem, ko izmanto ūdensapgādē, jāatbilst 2003.gada 29.aprīļa MK noteikumos Nr.235 „Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība” izvirzītajām prasībām. Ierīkojot un ekspluatējot centralizētās ūdensapgādes ņemšanas vietas, nepieciešams ievērot to aizsargjoslu noteikšanas un ekspluatācijas prasības.

Pašvaldības komunālām saimniecībām, kas nodarbojas ar komunālo pakalpojumu nodrošināšanu un apsaimniekošanu, t.sk. arī centralizētās ūdensapgādes nodrošināšanu, ir saņemtas B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas, kur atļaujas nosacījumos ir noteiktas prasības resursu izmantošanai - ūdens resursu ieguves nosacījumi, uzskaites nosacījumi un dzeramā ūdens kvalitātes kontrole.

Teritorijas plānojums nosaka:

Novada centralizētajā ūdensapgādē izmantojamiem artēziskiem urbumiem attēlotas aizsargjoslas ap ūdens ņemšanas vietām saskaņā ar aizsargjoslu aprēķinu.

Ieteikumi:

Nav datu par iespējamo gruntsūdens piesārņojumu no šobrīd aktīvi neizmantotajiem un netamponētajiem ūdensapgādes urbumiem. Tādēļ būtu jāveic urbumu inventarizācija, paredzot pēc tam neapsaimniekoto un pamesto urbumu tamponēšanu, jo atstāti urbumi var būt potenciāli pazemes ūdeņu piesārņojuma avoti.

Iespējamās izmaiņas, ja Teritorijas plānojums netiktu īstenots

Kvalitatīva dzeramā ūdensapgāde ir viena no iedzīvotāju ikdienas vajadzībām, kura ar LR normatīvo aktu prasībām ir jānodrošina ikvienai pašvaldībai savā administratīvā teritorijā. Engures novada Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi nosaka prasības attiecībā uz inženierkomunikāciju infrastruktūras izveidi novadā, t.sk., arī ūdensapgādes nodrošinājumam un infrastruktūras izbūvei.

3.1.3. NOTEKŪDEŅU IETEKME UZ VIDĪ

Ar centralizēto kanalizācijas sistēmu (savākšanu un attīrīšanu) nodrošināti tikai Engures (NAI pieder SIA „Unda”), Ķesterciema (NAI pieder SIA „Albatrosam”), Lapmežciema (notekūdeņi tiek novadīti uz Jūrmalas pilsētas NAI), Smārdes un Milzkalnes ciemi, pārējās apdzīvotās vietās – ciemos un ārpus ciemiem darbojas decentralizētā kanalizācijas sistēma. Centralizētās kanalizācijas sistēmu novadā izmanto ~ 20% iedzīvotāju [dati no Engures novada integrētās attīstības programmas].

Ūdenssaimniecības sistēmas uzlabošanai ir veikti esošo objektu rekonstrukcijas pasākumi, piemēram, Smārdes ciema sadzīves kanalizācijas spiedavada un attīrīšanas iekārtu rekonstrukcija, kura realizācija novērš nepietiekami attīrītu notekūdeņu novadīšanu vidē. Viena no pašvaldības autonomām funkcijām ir komunālo pakalpojumu organizēšana savā administratīvā teritorijā, t.sk., arī notekūdeņu savākšana un attīrīšana. Engures novada pašvaldība savā attīstības programmā pie rīcībām teritorijas attīstībā ir plānojusi virkni pasākumus ūdenssaimniecības attīstībā un rekonstrukcijā, kas nākotnē nodrošinās kvalitatīvu dzearmo ūdeni, patērētāju skaita pieaugumu centralizētiem tīkliem, notekūdeņu savākšanu, attīrīšanu un novadīšanu vidē atbilstoši normatīvo aktu prasībām un piesārņojošo darbību atļaujām. Savukārt teritorijas plānojumā noteiktas prasības inženierkomunikāciju būvniecībai, rekonstrukcijai un ekspluatācijai.

Dati par attīrīto notekūdeņu novadīto daudzumu un paliekošo piesārņojumu skatāmi *4.pielikumā*.

Teritorijas plānojums nosaka:

- 1) Grafiskā daļā attēlotas sanitārās aizsargjoslas ap NAI.
- 2) Ciemu teritorijās esošajām un jaunveidojamām apbūves teritorijām, kurās apbūve ir primārā zemes izmantošana, jāparedz pieslēgumi centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas savākšanas tīkliem. Lokāli risinājumi pieļaujami tikai kā pagaidu variants.

3.1.4. GAISA KVALITĀTE

Stacionārie gaisa piesārņojuma avoti

Stacionāros gaisa piesārņojuma avotus galvenokārt veido siltumapgādes un karstā ūdens ražošanas objekti – katlu mājas (pēc valsts statistikas pārskata „Nr.2-Gaiss” katlu mājas veido 5 izmešu avotus), kurās, kā kurināmo izmanto malku, šķidro kurināmo un dabas gāzi. Pārējie stacionārie avoti veidojas no degvielas uzpildes staciju pildņu laukumiem (4 avoti) un zivju pārstrādes ražošanas iekārtām (kūpināšanas iekārtas). No Engures novada stacionārajiem gaisa piesārņojuma avotiem gaisā tiek emitēti galvenokārt slāpeļa dioksīds, oglekļa oksīds, oglekļa dioksīds, sēra dioksīds, PM₁₀, cietās izkliedētās daļiņas un piesātinātie ogļūdeņraži no DUS pildnēm.

Saskaņā ar valsts statistikas pārskata „Nr.2-Gaiss” datiem var secināt, ka neviens stacionārā izmešu avots nepārsniedz atļaujās vai apliecinājumos noteiktos emisijas limitus.

Mobilie piesārņojuma avoti

Šādi avoti novadā ir autotransports, dzelzceļa, aviācijas un jūras transports. Engures novadā satiksmes intensitāte visaugstākā ir uz valsts galvenā autoceļa A10, vidējā diennakts satiksmes intensitāte 2010.gadā bija 6330 aut./dnn, kravas autotransporta gada vidējā dnn intensitāte sastādīja 871 aut./dnn³. Augsta satiksmes intensitāte ir vērojama arī valsts reģionālā autoceļa P128 posmā Jūrmalas līdz pagriezumam uz Tukumu, vidēja satiksmes intensitāte ir uz valsts reģionāliem autoceļiem P128 posmā no pagrieziena uz Tukumu un tālāk līdz Talsiem, P98 un P131, vienlaicīgi, autoceļi P128 un P131 šķērso ciemus, kur iedzīvotāju blīvums ir lielāks. Vislielākā satiksmes intensitāte uz valsts reģionāliem autoceļiem P128 un P131, kas stiepjas gar piekrasti, ir vasaras sezonā, aktīvā atpūtas un tūrisma laikā. Dati par autotransporta radīto piesārņojuma apjomu un ietekmi Latvijā netiek veikti.

³ Dati no www.lvceli.lv Satiksmes intensitāte

Svarīgi ir uzlabot esošo autoceļu kvalitāti, palielināt ar asfaltu (melno) segumu klāto autoceļu km skaitu, lai mazinātu putekļu piesārņojumu un uzlabotu pārvietošanos pa šiem ceļiem.

Zemās satiksmes intensitātes dēļ aviācijas un jūras transporta ietekme uz gaisa kvalitāti Engures novadā ir zema. Dzelzceļa līnija Torņakalns – Tukums II ir elektrificēta un pasažieru vilcienu kustība uz šīs līnijas piesārņojumu novada teritorijā nerada. Uz līnijas Tukums II – Jelgava ir augsta kravas vilcienu kustības intensitāte, šī līnija skar nelielu un salīdzinoši retāk apdzīvotu novada daļu.

3.1.5. TROKŠŅA AVOTI

Par esošu un potenciāli būtisku trokšņa avotu novadā var uzskatīt lidlauku Tukums un tā darbībā radīto aviācijas troksni. Pie trokšņa avotiem novada teritorijā pieskaitāmi arī transporta gan autotransporta, gan dzelzceļa darbības radītie trokšņi. Par šo trokšņu avotu radītiem piesārņojuma līmeņiem nav pieejami dati.

Lidlauka Tukums darbības radītais troksnis ietver gan lidlauka zemes līmenī radīto troksni – lidmašīnu motoru, rotoru, ģeneratoru, riteņu (šasijas) kustības un citādu mehānisku ierīču un aprīkojuma darbību, lidmašīnu pārvietošanās pa lidlauka teritoriju, gan aerodinamisko troksni, ko rada lidmašīnas kustības, īpaši paceļoties, palielinot ātrumu – ieskrienoties pa skrejceļu pirms pacelšanās un paceļoties gaisā, kā arī nolaižoties – gaisā samazinot ātrumu un bremsējot – pieskaroties skrejceļam. Gaisa kuģu pacelšanos un nolaišanos var uzskatīt par nozīmīgāko trokšņa radīto avotu. Apkārt esošās ēkas un būves tiek ietekmētas gan no aerodinamiskā trokšņa, gan no lidlauka zemes līmenī radītā trokšņa.

2011.gadā SIA „Estonian, Latvian & Lithuanian Environment” ir sagatavojusi plānotā lidlauka Tukuma radītā vides trokšņa novērtējumu pēc SIA „Tukums Airport” pasūtījuma. Trokšņa rādītāju novērtēšanai un modelēšanai izmantota Wölfel Meßsystem Software GmbH+Co K.G izstrādātā trokšņa prognozēšanas un kartēšanas programmatūra IMMI (Licences numurs S72/317). Lidlauka Tukuma plānoto gaisa kuģu kustības intensitātes radītā trokšņa novērtēšana tika veikta, izmantojot 2004.gada 13.jūlija Ministru kabineta noteikumos Nr.597 „Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība” norādīto aprēķinu metodi, kas ietver aerodinamiskā trokšņa novērtējumu un izmanto lidojuma trajektorijas modelēšanas segmentācijas paņēmieni.

Trokšņa novērtējuma rezultāti: SIA „Tukums Airport” plānotā darbība un paredzētais maksimālais lidojumu skaits neradīs trokšņa rādītāju L_{diena} , L_{vakars} , L_{nakts} robežlielumu pārsniegumus dzīvojamās apbūves teritorijās ārpus lidostas teritorijas.⁴

Vides pārraudzības valsts birojs 2012.gada 20.februārī pieņēmis lēmumu Tukuma lidostas darbības paplašināšanai piemērot ietekmes uz vidi novērtējumu pēc sākotnējā ietekmes uz vidi izvērtējuma veikšanas. Tukuma lidostas darbības paplašināšanas ietvaros plānots nodrošināt regulārus pasažieru pārvadājumus un palielināt pārvadājumu skaitu līdz 3000 pacelšanās/nosēšanās reizēm gadā. Atbilstoši paredzētās darbības ierosinātāja (SIA „Tukums Airport”) prognozēm, daļu no plānotajiem reisiem gadā veidotu regulārie lidojumi, daļu – čarterlidojumi. Lidmašīnu pacelšanās un nolaišanās ir plānota laika posmā no 6 rītā līdz 24 vakarā, t.i. – galvenokārt dienas un vakara stundās (85% dienas stundās un 10% vakara stundās), atsevišķi lidojumi (5%) paredzēti arī laika periodā no 23.00 – 24.00, kas ir pieskaitāma nakts stundām. Vidēji dienā nav paredzēti vairāk kā 8 lidaparātu uzņemšanas un pacelšanās gadījumi.

⁴ Vides trokšņa novērtējums Tukuma lidostai, SIA “Estonian, Latvian & Lithuanian Environment”, 2011.

Pacelšanās un nolaišanās trajektorijas paredz, ka lidaparātu uzņemšanai lidostā un izlidošanai no lidostas tiks izmantota gaisa telpa 4 koridoros, t.i. – divos alternatīvos virzienos atkarībā no lidojuma apstākļiem, - pacelšanās un nolaišanās trajektorija dienvidaustrumu virzienā no lidostas, pāri Smārdes lauku teritorijai un autoceļam A10 Rīga-Ventspils, kā arī alternatīvā pacelšanās un nolaišanās trajektorija ziemeļrietumu virzienā no lidostas pāri Tukuma pilsētas austrumu daļai. Tiek prognozēts aptuveni vienāds pacelšanās un nolaišanās trajektoriju izmantojuma sadalījums.⁵

Teritorijas plānojums nosaka:

- 1) TIAN noteiktas Teritorijas un objekti ar īpašiem noteikumiem, t.sk. paaugstinātā trokšņa zona un prasības teritorijām lidlauka aizsardzībai.
- 2) Grafiskā daļā attēlota gaisa satiksmes radītā paaugstinātā trokšņa zona.

Iespējamās izmaiņas, ja Teritorijas plānojums netiktu īstenots

Engures novada teritorijas plānojums paredz pasākumus trokšņa radītās slodzes no Tukuma lidlauka mazināšanai, Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos nosakot lidlauka teritoriju kā teritoriju ar īpašiem noteikumiem, kur tiek noteikta un attēlota paaugstinātā trokšņa zona un teritorijas lidlauka aizsardzībai.

3.1.6. VIBRĀCIJA

Vibrācijas veidošanās galvenokārt saistīta ar autotransporta, īpaši ar kravas transporta pārvadājumiem, dzelzceļa darbību un būvniecības veikšanu, radot iedzīvotājiem diskomforta sajūtu un var radīt apkārtējo ēku vai būvju bojājumus. Engures novadā transporta radītās vibrācijas lielu ietekmi atstāj uz tām apdzīvotām vietām, kuras šķērso valsts autoceļi un dzelzceļa līnijas. Risinājums vibrāciju mazināšanai uz autoceļiem ir to segumu uzlabošana vai arī apvedceļu izmantošana ārpus blīvi apdzīvotām ciemu teritorijām.

Latvijas Republikas tiesību aktos nav noteiktas vibrāciju robežvērtības ārtelpām un arī transporta darbības radītām vibrācijām.

3.2. PIESĀRŅOTĀ UN POTENCIĀLI PIESĀRŅOTĀS VIETAS

Saskaņā ar Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra datu bāzi „Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrs” novadā 2004.gadā ir apzinātas un reģistrētas 1 piesārņota teritorija un 9 potenciāli piesārņotās teritorijas. Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu apzināšanu un sākotnējo izvērtējumu 2004.gadā veica vietējās pašvaldības (bij. Engures pag. padome, Lapmežciema pag. padome un Smārdes pag. padome) kopā ar VVD Ventspils reģionālās vides pārvaldes speciālistiem.

Piesārņota teritorija

1. SIA „Ovi” Smārdes degvielas bāze, Smārdes pagastā, darbojošs uzņēmums. Teritorijas grunts un gruntsūdens piesārņojums ar naftas produktiem.

Potenciāli piesārņotās teritorijas

1. Bijusī degvielas bāze Slavieši, Smārdes pag., Slavieši. Degvielas bāze nedarbojas kopš 1996.gada.

⁵ Īss paredzētās darbības raksturojums: www.vpvb.gov.lv, IVN

2. Bijusī graudu kodinātava Gaiķi, Smārdes pagastā. Nedarbojas kopš 1992.gada. Darbības ar bīstamām vielām.
3. Bijusī sadzīves atkritumu izgāztuve „Bērziņi” (1,0 ha platība), Smārdes pagastā. Izgāztuve darbojās līdz 2002.gadam. Izgāztuve slēgta un rekultivēta.
4. Lidlauks „Tukums”, bijušais militārais objekts Smārdes pagastā. Bijušais armijas aedroms un triecienaviācijas pulks. Teritorijā bijusi arī naftas bāze.
5. Bijusī DUS Engurē, darbojās līdz 1998.gadam.
6. VAS „Kurzemes ceļi” DUS Engurē, darbojās līdz 2003.gadam.
7. SIA „MC Benzīntanks” DUS Engurē, kopš 1996.g.
8. Atkritumu izgāztuve „Bērzu ceļš” Engures pagastā (2,20 ha platība), izgāztuve darbojās 20 gadus (no 1984.gada). Izgāztuve slēgta un rekultivēta.
9. Bijusī DUS Lapmežciemā, Liepu ielā 11, darbojās 38 gadus (no 1960. -1996.g.).

Teritorijas plānojums nosaka:

- 1) Teritorijas plānojuma grafiskā daļā norādītas piesārņotā vieta un potenciāli piesārņoto vietu teritorijas.
- 2) TIAN noteikts, ka šajās teritorijās vai objektos pirms jaunas atļautās izmantošanas uzsākšanas vai būvniecības normatīvajos aktos noteiktā kārtībā jāveic teritorijas vai objekta izpēte, lai noteiktu vai ir pārsniegti vides kvalitātes normatīvi un vai piesārņojums apdraud vai var apdraudēt cilvēku veselību vai vidi. Ja saskaņā ar izpētes rezultātiem, ir pārsniegti vides kvalitātes normatīvu robežlielumi vai piesārņojums apdraud vai var apdraudēt cilvēku veselību vai vidi, jāveic teritorijas sanācija atbilstoši sanācijas uzdevumam un programmai. Tādējādi ir nosprausts virziens uz piesārņojuma novēršanu.

3.3. ATKRITUMU APSAIMNIEKOŠANA

Vietējā pašvaldība organizē sadzīves atkritumu, tai skaitā sadzīvē radušos bīstamo atkritumu apsaimniekošanu Engures novada administratīvajā teritorijā atbilstoši pašvaldības saistošajiem noteikumiem par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu, ievērojot atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu un Piejūras reģionālo atkritumu apsaimniekošanas plānu.

Novada teritorijā ar sadzīves atkritumu apsaimniekošanu (savākšanu un pārvadāšanu) nodarbojas SIA „Kurzemes Ainava” (Smārdes un Engures pagastos), savukārt Lapmežciema pagastā ar atkritumu apsaimniekošanu nodarbojas SIA „Krants”, kas tālāk atkritumus pārvadāšanai nodod SIA „Jūrmalas ATU”.

Saskaņā ar Piejūras reģionālo atkritumu apsaimniekošanas plānu 2007.-2013.gadam ir slēgtas un rekultivētas bijušās Smārdes un Engures pagastu sadzīves atkritumu izgāztuves.

Novadā tiek realizēta atkritumu dalītā savākšana, atsevišķi nodalot atkritumus pēc to veida. Izveidoti 14 atkritumu dalītās vākšanas punkti - četri punkti atrodas Engurē, trīs Smārdē, divi Milzkalnē un pa vienam Bērciemā, Ķesterciemā, Plienciemā, Apšuciemā un Klapkalnciemā.

Saskaņā ar Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra datu bāzi Atkritumu informatīvā sistēma (3-Atkritumi) novadā atkritumu radītāji snieguši šādus datus (par 2010.gadu) par atkritumu tālāku nodošanu uzņēmumiem, kas saņēmuši atļaujas atkritumu apsaimniekošanai:

Atkritumu veids	Daudzums (t)
Nešķīroti sadzīves atkritumi	1938,1300
Patēriņam vai pārstrādei nederīgi materiāli	5,4000
Notekūdeņu attīrīšanas iekārtu dūņas	70,0000
Kanalizācijas sistēmas tīrīšanas atkritumi	7,0000
Jaukti metāli	90,0900
Papīrs, kartons	0,5600
Nolietotas riepas	6,2200
Citi atkritumi, kas satur bīstamus komponentus	0,0300
Svina akumulatori	0,6000
Absorbenti, eļļas filtri	2,6500
Atkritumi, kuru savākšanai un uzglabāšanai ir noteiktas speciālas prasības, lai novērstu un aizkavētu infekcijas izplatīšanos	0,1300
Dzīvnieku audu atkritumi	67,0000

3.4. DERĪGO IZRAKTEŅU IEGUVE

Engures novadā ir apzinātas vairākas derīgo izrakteņu atradnes, t.sk. smilts un smilts – grants, dolomīta, māla, saldūdens kaļķiežu un kūdras atradnes⁶. Smārdes un Lapmežciema pagastos ir arī sērūdens atradnes.

Derīgo izrakteņu ieguve pašlaik notiek divās smilts, smilts – grants atradnēs Smārdes pagasta teritorijā – „Bērziņi” un „Ruži”, bet izpēti par darbības atsākšanu „Radziņciema” smilts – grants un smilts atradnē uzsākuši AS „Latvijas Valsts meži”. Derīgo izrakteņu ieguve nav uzsākta, bet veikta izpēte smilts-grants un smilts atradnēs „Kalāči” un „Bērziņi II”.

Novadā atrodas ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis „Sēravoti Zaļajā purvā”. Sērūdens resursi atrodami arī Raganu purvā, kur atrodas ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis „Sēra dīķi”. Sēravoti izplūst Dūņiera ezera gultnē un piekrastē, kā arī vairākās citās vietās.

Būvmateriālu izejvielu atradnes:

- **Smilts, smilts – grants atradne „Bērziņi”** (Pase: 958), Smārdes pag. – atradne tiek izmantota. Derīgo izrakteni izmanto būvniecībai, ceļu būvei. Derīgā izrakteņa ieguvējs - SIA „Granteks L”.
- **Smilts, smilts – grants atradne „Bērziņi II”** (Pase: 1833), Smārdes pag. – atradne netiek izmantota. Derīgo izrakteni var izmantot ceļu būvei.

⁶ Dati no www.meteo.lv datu bāzes Latvijas derīgo izrakteņu atradņu reģistrs

- **Smilts, smilts – grants un mālsmilts atradne „Ruži”** (Pase: 2134), Smārdes pag. – atradne tiek izmantota. Derīgo izrakteni izmanto būvniecībai, ceļu būvei. Derīgā izrakteņa ieguvējs - SIA „Šlokenbeka”.
- **Smilts, smilts – grants atradne „Radziņciems”** (Pase: 2136), Smārdes pag. – atradne netiek izmantota. Derīgo izrakteni var izmantot ceļu būvei. Pieejamie apjomi atradnē: 20 000 m³ smilts (vietām ar mālainu piemaisījumu (ieguve galvenokārt zem gruntsūdens līmeņa).
- **Smilts atradne „Valgums”** (Pase: 2203), Smārdes pag. – atradne netiek izmantota. Derīgo izrakteni var izmantot ceļu būvei.
- **Smilts atradne „Draudzība”** (Pase: 2366), Smārdes pag. – atradne netiek izmantota. Derīgo izrakteni var izmantot būvniecībai, ceļu būvei.
- **Smilts, smilts – grants atradne „Kalāči”** (Pase: 2432), Smārdes pag. – atradne netiek izmantota. Derīgo izrakteni var izmantot ceļu būvei.
- **Smilts, smilts – grants atradne „Lido”** (Pase: 2566), Smārdes pag. – atradne netiek izmantota. Derīgo izrakteni var izmantot būvniecībai, ceļu būvei.
- **Smilts, smilts – grants atradne „Krūziņi”** (Pase: 2706), Smārdes pag. – atradne netiek izmantota. Derīgo izrakteni var izmantot būvniecībai, ceļu būvei.
- **Smilts, smilts – grants atradne „Rīdeļi”** (Pase: 846), Engures pag. – atradne netiek izmantota. Derīgā izrakteņa izmantošana – būvniecībai un ceļu būvei.
- **Saldūdens kaļķa atradne „Tukums”** Ziemeļu 1. iecirknis (Pase: 77), Smārdes pag. – atradne netiek izmantota. Derīgā izrakteņa izmantošana – augsnes kaļķošanai.
- **Saldūdens kaļķa atradne „Brūži”** (Pase: 81), Smārdes pag. – atradne netiek izmantota. Derīgā izrakteņa izmantošana – augsnes kaļķošanai.
- **Māla atradne „Smārde – māls”** (Pase: 116), Smārdes pag. - atradne netiek izmantota. Derīgā izrakteņa izmantošana – ķieģeļiem, drenu caurulēm un būvkeramikai.
- **Dolomīta atradne „Smārde – dolomīts”** (Pase: 732), Smārdes pag. - atradne netiek izmantota. Derīgā izrakteņa izmantošana – kaļķu ražošanai.

Sapropēja atradne „Kūdraine”, Lapmežciema pagasta teritorijā. Ieguve nenotiek.

Kūdras atradnes: Lapmežciema pagasta teritorijā pēc Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra datu bāzes „Kūdra” datiem atrodas 3 kūdras atradnes (Nr.10194; 10195; 10365), bet sakarā ar to, ka šīs atradnes atrodas ĶNP teritorijā, tās bez parka administrācijas saskaņošanas nav izmantojamas, kā arī bez saskaņošanas nevar veikt zemes dziļu izpēti.

Pazemes ūdeņu atradnes:

- Sulfātu iesāļūdens atradne Ķemeri, Raganu purvs, Lapmežciema pag., atradni neizmanto. Kūrorta Ķemeri ārstnieciskajām vajadzībām – procedūrām.
- Sāļūdens atradne Ragaciems, Lapmežciema pag., atradni neizmanto. Bij. kolhozam "Selga" zivju audzētavai vajadzībām - zivju audzēšanai.
- Sāļūdens atradne Ragaciems 1, Lapmežciema pag., atradni neizmanto. Projektējamās sanatorijas "Garā jūdze" ārstnieciskajām vajadzībām - dzeramais ūdens.
- Sālsūdens atradne Ragaciems 2, Lapmežciema pag., atradni neizmanto. Projektējamās sanatorijas "Garā jūdze" ārstnieciskajām vajadzībām – procedūrām.

Teritorijas plānojums nosaka:

- 1) Grafiskajā daļā attēlotas derīgo izrakteņu ieguves teritorijas, teritorijas funkcionālā zona noteikta Ražošanas apbūve (Rk).
- 2) Teritorijas plānojumā noteikts, ka derīgo izrakteņu ieguvi drīkst veikt šādās funkcionālās zonās - Lauku zemēs (L), Meža un purva zemēs (M) un Ražošanas apbūvē (Rk), ja tas nav pretrunā ar citu normatīvo aktu prasībām. Īpaši aizsargājamās un citās aizsargājamās dabas teritorijās derīgo izrakteņu ieguve nav plānota.
- 3) Teritorijas plānojums nosaka arī to, ka derīgo izrakteņu ieguves kārtība un ieguve veicama saskaņā ar LR normatīvo aktu prasībām.
- 4) Pēc derīgo izrakteņu ieguves pabeigšanas, karjeri ir jārekultivē, un to turpmākā izmantošana noteikti kā funkcionālai zonai Meži un purvi (M) vai Lauku zemes (L).

Iespējamās izmaiņas, ja Teritorijas plānojums netiktu īstenots

Engures novada teritorijas plānojumā zemes dzīļu resursu jautājumā vienkopus apzinātas visas izpētītās potenciāli iespējami izmantojamās derīgo izrakteņu ieguves vietas, kā arī apzinātas esošās karjeru teritorijas, kurās notiek derīgo izrakteņu ieguve. Novada Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos noteiktas prasības šo teritoriju izmantošanai, kā arī derīgo izrakteņu ieguves kārtību un rekultivācijas kārtību pēc karjeru izsmelšanas saskaņā ar LR normatīvo aktu prasībām. Tādejādi, tiek veicināta racionāla un atbilstošās teritorijās izmantojama zemes dzīļu resursu izmantošana.

3.5. IESPĒJAMĀS IZMAIŅAS, JA PLĀNOŠANAS DOKUMENTS NETIKTU ĪSTENOTS

Teritorijas plānojuma izstrādes nepieciešamību un to izstrādes kārtību vietējām pašvaldībām nosaka virkne LR normatīvo aktu.

Engures novada teritorijas plānojums, tiek izdots kā vietējās pašvaldības saistošie noteikumi, kur tiek noteikta novada teritorijas ilgtspējīga un līdzsvarota attīstība, sabalansējot īpašuma tiesību aprobežojumus un privātpersonu un sabiedrības intereses ar novada ekonomiskās attīstības interesēm, veicinot vispārēju labklājību un labvēlīgu vidi, dabas un kultūras mantojuma saglabāšanu un attīstību, kā arī racionālu dabas, cilvēku materiālo resursu saglabāšanu ar perspektīvu uz turpmākajiem 12 gadiem. Būtiskākā teritorijas plānojuma sastāvdaļa ir teritorijas funkcionālais zonējums, kas nosaka katras konkrētas teritorijas plānoto (atļauto) izmantošanu un aprobežojumus, ievērtējot vides un sociāli – ekonomiskos apsvērumus.

Teritorijas plānojuma izstrādes procesā tiek apkopota un apzināta visa pieejamā informācija, kā arī dažāda līmeņa nozaru politikas dokumenti un augstāka līmeņa plānošanas dokumenti, kas var ietekmēt novada teritorijas attīstību. Apkopojot šo informāciju vienotā dokumentā, veidojas priekšstats par teritorijas turpmāko izmantošanas perspektīvu. Vietējās pašvaldības teritorijas plānojums ir attīstības plānošanas dokuments, kurā noteiktas prasības teritorijas izmantošanai un apbūvei, noteikts funkcionālais zonējums, publiskā infrastruktūra, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi, kā arī citi teritorijas izmantošanas nosacījumi. Teritorijas plānojums nemaina valstī pieņemto politikas dokumentu, vadlīniju un normatīvo aktu prasības, bet tikai „sakārto” tās

teritoriāli. Tādejādi var uzskatīt, ka teritorijas plānojums ir īpašā veidā strukturētas informācijas kopums, kas izvērtē dažādu nozaru politikas un normatīvo dokumentu prasības.

4. VIDES STĀVOKLIS TERITORIJĀS, KURAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTS VAR BŪTISKI IETEKMĒT

Engures novada plānošanas dokumenta izstrādei ir apstiprināts Darba uzdevums, kurā ir definēti galvenie teritorijas plānojuma uzdevumi, kas nosaka izvērtēt novada teritorijas attīstības potenciālu un noteikt teritorijas izmantošanai nepieciešamās prasības un ierobežojumus, analizēt esošās apbūves teritorijas (dzīvojamās, darījumu iestāžu, sabiedrisko iestāžu, ražošanas objektu teritoriju izvietojumu un perspektīvo attīstību, precizēt derīgo izrakteņu atradnes), kā arī izvērtēt un nepieciešamības gadījumā precizēt apstiprinātās ciemu robežas, teritorijas turpmākai attīstībai ņemt vērā uzņēmējdarbības attīstības intereses, novada teritorijas attīstību sabalansējot ar dabas, bioloģiskās daudzveidības, ainavisko vērtību un kultūrvēsturiskā mantojuma aizsardzības un izmantošanas prasībām.

Teritorijas, kuras var ietekmēt plānošanas dokumenta turpmākā realizēšana, ir noteiktas, analizējot plānoto (atļauto) teritoriju izmantošanu, kur ir sagaidāma zemes izmantošanas mērķa maiņa, kas var radīt ietekmi uz konkrētas vietas vai blakus esošās teritorijas cilvēka dzīves apstākļiem, vietas bioloģisko daudzveidību, ietekmēt kultūrvēsturisko mantojumu vai palielināt risku, kā arī ņemot vērā izstrādes Darba uzdevumā noteiktos uzdevumus:

- ▶ aizsargājamās dabas teritorijas un objekti;
- ▶ apdzīvoto vietu attīstība;
- ▶ piekrastes teritorijas attīstība.

4.1. TERITORIJAS PLĀNOJUMA ĪSTENOŠANAS IESPĒJAMĀ IETEKME UZ AIZSARGĀJAMĀM DABAS TERITORIJĀM

50,7% no Engures novada teritorijas aizņem īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kas iekļautas Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju Natura 2000 sarakstā:

- Ķemeru Nacionālais parks (Natura 2000 teritorija);
- Dabas parks „Engures ezers” (Natura 2000 teritorija);
- Dabas liegums „Apšuciema zāļu purvs” (Natura 2000 teritorija);
- Dabas liegums „Plienčiema kāpa” (Natura 2000 teritorija);
- Dabas parks „Milzkalns”;
- Aizsargājamā jūras teritorija „Rīgas līča rietumu piekraste” (Natura 2000 teritorija)

Citas aizsargājamās dabas teritorijas novadā:

- mikroliegums „Dubļukrogs” (Natura 2000 teritorija);
- aizsargājamais dendroloģiskais stādījums – Igora Medņa Lāčupes dendroloģiskie stādījumi (Engures pag.);
- aizsargājamie ģeoloģiskie un ģeomorfoloģiskie dabas pieminekļi – Sēra dīķi (Lapmežciema pag.) un Sēravoti Zaļajā purvā (Smārdes pag.);

- dižkoki – ~ 26 gab.;
- 35 mikroliegumi;
- bioloģiski vērtīgās pļavas Slocenes ielejā, Antiņciemā un Čaukiemā - zilganās molīnijas pļavas un zilganās seslērijas pļavas. Galvenie pasākumi šajos biotopos saistīti ar attīrīšanu no krūmiem, nopļaušana vai noganīšana, ņemot vērā šo augu fenoloģiskās fāzes.
- aizsargājami biotopi⁷:
- biotopi, kuros sastopamas īpaši aizsargājamas augu sugas vai īpaši aizsargājamu biotopu raksturojošs indikatorsugu rādītājs;
- īpaši aizsargājami biotopi krasta kāpu aizsargjoslā (Mežainas jūrmalas kāpas);
- LIFE projekta „Piekrastes biotopu aizsardzība un apsaimniekošana Latvijā” dati;
- meža biotopi valsts mežos.

1) Kemeru Nacionālā parka teritorija (KNP)

Parka platība

KNP kopējā platība ir 38 165 ha, t.sk., 1954 ha jūras akvatorijas, Engures novada teritorijā KNP aizņem – Engures pagastā atrodas 400 ha; Lapmežciema pagasta teritorija visa atrodas KNP teritorijā; Smārdes pagastā atrodas 8 490 ha no KNP teritorijas. No visas Lapmežciema pagasta platības (~4893,7 ha) vienu ceturto daļu aizņem Kaņiera ezera akvatorija (~1200 ha), kas ir saimnieciski tieši neizmantojama un sava aizsardzības statusa dēļ atrodas dabas lieguma zonā, savukārt pagasta D daļā atrodas vērienīgas mežu un purvu platības (t.sk., applūstošās teritorijas), kas arī no teritorijas saimnieciski izmantojamā viedokļa nav izmantojamas, A daļu jeb Rīgas jūras līča piekrastes daļu aizņem piekrastei raksturīgie priežu meži, kuros saskaņā ar Aizsargjoslu likumu ir noteikti ierobežojumi saimnieciskai darbībai krasta kāpu aizsargjoslā.

KNP zeme ir gan valsts, gan pašvaldības, gan privātīpašnieku īpašumā.

Parka dabas vērtības

Nacionālais parks izveidots, lai saglabātu šīs teritorijas dabas, kultūrvēsturiskās un kurortoloģiskās vērtības, lai aizsargātu minerālūdeņu un ārstniecisko dūņu veidošanās procesus, kā arī veicinātu nenoplicinošu saimniecisko darbību, dabas tūrisma un ekoloģisko izglītību. Bioloģiski ļoti vērtīga teritorija. Teritorijas plašs apraksts, t.sk., dabas vērtības, ainavas u.c. informācija, sniegts KNP Dabas aizsardzības plānā.

Parka pārvalde

KNP pārvaldi īsteno VARAM pakļautībā esoša tiešās pārvaldes iestāde – Dabas aizsardzības pārvaldes struktūrvienība Pierīgas reģiona administrācija.

Parka aizsardzības un izmantošanas normatīvie akti un citi projekti, kas ņemti vērā, izstrādājot Engures novada teritorijas plānojumu

- „Kemeru Nacionālā parka likums” (30.05.2001. ar grozījumiem)
- MK noteikumi Nr.236 „Kemeru Nacionālā parka individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” (18.06.2002. ar grozījumiem)

⁷ Dati no Tukuma rajona Lapmežciema novada teritorijas plānojuma 2009.-2020.gadam

- Dabas aizsardzības plāns laika posmam no 2002.gada līdz 2010.gadam (pagarināts līdz 2015.gadam 31.decembrim)
- Ķemeru Nacionālā parka dabas aizsardzības plāna precizētā tūrisma infrastruktūra (2011.g.), kas pēc saskaņošanas ar pašvaldību un apstiprināšanas ar VARAM tiks paredzēts pievienot spēkā esošajam dabas aizsardzības plānam

Parka funkcionālās zonas

Nacionālā parka teritorijā ir noteiktas funkcionālās zonas:

- 1) dabas rezervāta zona – Krievu sala;
- 2) dabas lieguma zonas – Lustūžkalna liegums un Ķemeru liegums;
- 3) ainavu aizsardzības zona;
- 4) neitrālās zonas – Smārdes „Kūdra”, Bigauņciems, Lapmežciems un Ragaciems, Smārde, Jaunķemeri (neatrodas novada teritorijā).

Apdzīvojums parka teritorijā

Lapmežciema pagasta teritorijā – piekrastes ciemi: Bigauņciems, Lapmežciems, Ragaciems un nelieli savrupie ciemi: Antiņciems un Čaukiems.

Smārdes pagasta teritorijā – neliela teritorija no Smārdes ciema.

Lauksaimniecības un mežu zemes parka teritorijā

Valsts meži ĶNP teritorijā ir Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas valdījumā, un tos apsaimnieko Dabas aizsardzības pārvalde. Apliecinājumus koku ciršanai gan valsts, gan privātajos mežos saskaņā ar Meža likuma izsniedz Valsts meža dienests.

Teritorijas plānojuma ietekme uz ĶNP teritoriju

- ▶ ĶNP teritorijā galvenokārt tiek saglabāta pagastu teritorijas plānojumos noteiktā plānotā (atļautā) teritorijas izmantošana, mainot tikai atsevišķu funkcionālā zonējuma veidu, ievērojot vienu no teritorijas attīstības plānošanas principiem – pēctecības principu, kas nosaka, ka izstrādājot, jaunus teritorijas attīstības plānošanas dokumentus, izvērtē spēkā esošos attīstības plānošanas dokumentus un to īstenošanas praksi.
- ▶ Lielākā ĶNP teritorijas daļa galvenokārt atrodas Engures novada Lapmežciema pagasta teritorijā, kur ir ierobežotas saimnieciski izmantojamās platības, līdz ar to vēsturiski intensīva apbūve ir veidojusies galvenokārt gar Rīgas jūras līča piekrasti, gar valsts reģionālo autoceļu P128, kas arī teritorijas telpiskā perspektīvā tiek turpināts, paredzot intensīvas apbūves iespējas Lapmežciema neapbūvētās zemes vienībās, ņemot vērā krasta kāpu aizsargjoslas noteikšanas kritērijus un tajā atļautās un aizliegtās darbības. Svarīgi nodrošināt teritoriju ar atbilstošu infrastruktūru (inženierkomunikācijas, transporta infrastruktūra), lai atstātu mazāku ietekmi uz apkārtējo vidi, kā arī paredzēt piekļuves vietas piekrastei un sakārtot atbilstošu piekrastes infrastruktūru.
- ▶ Teritorijas plānojumā ir paredzēta apbūves attīstība ĶNP ainavu aizsardzības zonā (mazstāvu dzīvojamā apbūve DzM3) un neitrālajā zonā (intensīvāka dzīvojamā apbūve).
- ▶ Noteikts apbūves funkcionālais zonējums, jaunveidojamo zemesgabalu minimālā platība un apbūves parametri:
 - atsevišķi izdalītas mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas krasta kāpu aizsargjoslā, kur galvenā izmantošana ir dzīvojamo māju apbūve vietās, kur ir esoša vai bijusi apbūve;

- mazstāvu dzīvojamā apbūve ĶNP ainavu aizsardzības zonā ar palielinātu apstādījumu īpatsvaru;
 - mazstāvu dzīvojamā apbūves teritorijas, kur primārā izmantošana ir dzīvojamo māju apbūve mežaparkā vai teritorijā ar palielinātu apstādījumu īpatsvaru, zemes transformācija vai lietošanas kategorijas maiņa atļauta vienīgi pēc biotopu ekspertīzes veikšanas, primāri transformācijai vai lietošanas kategorijas maiņai jāizvēlas mazvērtīgākās mežaudzes vai lauksaimniecībā izmantojamās zemes;
 - mazstāvu dzīvojamā apbūves teritorijas, kur galvenā izmantošana ir dzīvojamo māju apbūve;
 - esoša daudzstāvu dzīvojamā apbūve;
 - jaukta apbūve un jaukta apbūve krasta kāpu aizsargjoslā, kas nozīmē daudzfunkcionālu jeb jaukta tipa izmantošanu – dzīvojamo māju, komercdarbības un sabiedrisku būvju apbūvi vietās, kur ir esoša vai bijusi iepriekšēja apbūve;
 - publiskās apbūves teritorijas;
 - inženierkomunikāciju attīstība.
- Noteikts funkcionālais zonējums teritorijām, kur apbūve nav galvenais izmantošanas veids:
- meži un purvi;
 - lauku zemes;
 - publiskās apbūves teritorijas ciemos bez apbūves ar estētisku un rekreācijas nozīmi (meži, parki, skvēri un apstādījumi).
- Noteiktas teritorijas un objekti ar īpašiem noteikumiem:
- teritorijas autostāvvietu izvietošanai ĶNP dabas lieguma zonā, kur atļauts izvietot virszemes autostāvvietu, apstādījumus un kājāmgājēju izejas uz jūru. Autostāvvietu izvietošana jāveic saskaņā ar ĶNP aizsardzības un izmantošanas normatīvo aktu prasībām.

2) Dabas liegums „Pliņciema kāpa”

Dabas lieguma platība

Dabas lieguma platība – 60,58 ha. Teritoriju veido paralēli jūras krastam izstiepts kāpu valnis.

Dabas vērtības lieguma teritorijā

Dabas lieguma teritorija izveidota galveno šajā teritorijā esošo dabas vērtību saglabāšanai: dabas lieguma reljefa - piekrastes kāpu vaļņa aizsardzībai, kas klāts ar vecu priežu mežu un Latvijā pēdējo saglabājušos deflācijas ieplaku un kultūrvēsturiskās ainavas (Pliņciems sens zvejnieku ciems, Vabu laukums – kāpās zvejnieku izveidota deflācijas ieplaka, kur agrāk žāvēja tīklus) saglabāšanai. No ES Biotopu direktīvas biotopiem sastopami – embrionālās kāpas, mežainas jūrmalas kāpas un priekškāpas. Teritorijai piemīt arī augsta sociālekonomiskā vērtība – augstvērtīgi rekreācijas resursi.

Dabas lieguma aizsardzības un izmantošanas normatīvie akti un citi projekti, kas ņemti vērā, izstrādājot Engures novada teritorijas plānojumu

Dabas lieguma „Pliņciema kāpa” teritorijai izstrādāts DAP laika posmam no 2005.gada līdz 2015.gadam. Dabas liegumam nav izstrādāti individuālie aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumi, līdz ar to nav noteikts teritorijai funkcionālais zonējums. Dabas lieguma „Pliņciema kāpa”

teritorijā aizsardzības un izmantošanas prasības regulē vispārīgie īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzības un izmantošanas noteikumi.

Apdzīvojums teritorijā un teritorijas plānojuma ietekme uz dabas liegumu

Ciema Plieņciema robeža noteikta arī dabas lieguma teritorijā. Teritorijas plānojumā noteiktas 4 pieejas vietas jūrai Plieņciema teritorijā, kā arī noteikta pludmales teritorija un peldvietas robežas. Plānošanas dokumentā dabas lieguma teritorijā tiek saglabāts esošais dabā pastāvošais zemes izmantošanas veids – meži un esošā teritorijas izmantošana – kapsētas teritorija (Plieņciema kapi), savrupmāju apbūves teritorijas un ražošanas teritorija (SIA „Ulmes” zivju pārstrādes uzņēmums). No jauna lieguma teritorijā plānota viena publiskās ārtelpas teritorija bez apbūves.

Secinājumi, ieteikumi:

- 1) Engures novada teritorijas plānojuma grafiskajā daļā attēlota dabas lieguma „Plieņciema kāpa” robeža (bez dabas lieguma robežas paplašināšanas) un noteikta plānotā (atļautā) teritorijas izmantošana;
- 2) Lai novērstu antropogēno slodzi, kas veicina kāpu nobradāšanu un regulētu vietējo iedzīvotāju un atpūtnieku plūsmu lieguma teritorijā, regulāri veikt esošās atpūtas infrastruktūras labiekārtošanu un, sadarbojoties ar Dabas aizsardzības pārvaldes Pierīgas reģiona administrāciju uzstādīt speciālās informatīvās zīmes aizsargājamās teritorijas apzīmēšanai, kā arī iespēju robežās realizēt DAP uzskaitītos dabas lieguma apsaimniekošanas pasākumus laika periodam līdz 2015.gadam. Visi dabas lieguma apsaimniekošanas pasākumi un infrastruktūras izveidošanas un labiekārtošanas darbi jāveic, kopīgi saskaņojot pasākumu veikšanu starp Engures novada pašvaldību, VAS „Latvijas Valsts meži”, kā arī privātpašniekiem, ja paskums veicams uz privātās zemes.

3) Dabas parks „Engures ezers”

Dabas parka platība

Dabas parka kopējā platība – 19 744 ha, Engures novada administratīvā teritorijā atrodas daļa no dabas parka teritorijas – 6120 ha jeb 15,33% no novada teritorijas aizņem dabas parka teritorija un 31% no dabas parka „Engures ezers” atrodas novada teritorijā.

Dabas vērtības dabas parka teritorijā

Dabas parka teritorija izveidota, lai nodrošinātu ūdensputnu un to dzīvotņu, īpaši aizsargājamo biotopu, kā arī reto un aizsargājamo dzīvnieku un augu sugu aizsardzību un apsaimniekošanu, saglabājot Engures ezeru kā starptautiskas nozīmes mitrāju un ES nozīmes putniem nozīmīgu vietu.

Dabas parka aizsardzības un izmantošanas normatīvie akti un citi projekti, kas ņemti vērā, izstrādājot Engures novada teritorijas plānojumu

Dabas parkam „Engures ezers” izstrādāts DAP laika posmam no 2011.gada līdz 2025.gadam.

Dabas parka „Engures ezers” aizsardzību un izmantošanu regulē (funkcionālo zonu iedalījumu, aizliegtās un atļautās izmantošanas visā dabas parka teritorijā, kā arī atsevišķākās funkcionālās zonās) individuālie dabas parka aizsardzības un izmantošanas noteikumi. Teritorijas plānojuma saistošā daļā

noteikts, ka dabas parka izmantošana veicama saskaņā ar MK noteikumu Nr.596 „Dabas parka „Engures ezers” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” (28.08.2012.) prasībām un dabas parka dabas aizsardzības plāna prasībām.

„Dabas parka „Engures ezers” tūrisma attīstības plāns 2006. – 2015.gadam”.

Funkcionālās zonas

Dabas parkā saskaņā ar parka individuāliem aizsardzības un izmantošanas noteikumiem noteikts funkcionālais zonējums, kas attiecas arī uz Engures novada teritoriju:

- regulējamā režīma zona;
- dabas lieguma zona, šajā zonā noteiktas arī sezonas lieguma zonas (*dabas parka individuālos aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumu grozījumos plānots šo zonu izdalīt atsevišķi kā funkcionālo zonu*);
- dabas parka zona;
- neitrālā zona.

Apdzīvojums dabas parka teritorijā un teritorijas plānojuma ietekme uz dabas parku

Engures novada teritorijā dabas parka neitrālā zonā atrodas – Bērzciems, apbūves gabals „Mežlepstes”, kur plānota jaukta tipa apbūves teritorija un Abragciems. Neitrālā zonā nav spēkā īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārīgo aizsardzības un izmantošanas noteikumu prasības, kas attiecas uz dabas parkiem.

Teritorijas plānojumā noteiktā teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana jeb funkcionālais zonējums nav pretrunā ar dabas parka „Engures ezers” aizsardzības un izmantošanas normatīvo aktu prasībām. Dabas parka dabas lieguma zonā plānotā (atļautā) teritorijas izmantošana – mežu zemes (M), dabas parka zonā – lauku (L) un mežu (M) zemes un esoša jauktas apbūves teritorija (kempings „Vecupe”). Teritorijas plānojuma grafiskajā daļā attēlotas dabas parka funkcionālās zonas, applūstošās teritorijas ap Engures ezeru.

Teritorijas plānojumā noteiktas jaunveidojamo zemesgabalu minimālās platības meža zemēs – 10 ha, lauku zemēs – 3 ha, savukārt lauku zemēs, kas atrodas dabas parka zonā – 5 ha.

Attiecībā uz dabas parka teritorijas izmantošanu teritorijas plānojumā ņemts vērā – dabas parka zonējums, spēkā esošie dabas parka individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi un teritorijas apskates objekti (putnu novērošanas vietas, pastaigu takas, makšķerēšanas vietas, laivu bāzes, tūrisma un rekreācijas vietas).

4) Dabas parks „Milzukulns”

Dabas parka platība

Dabas parka platība – 73 ha.

Dabas vērtības

Dabas parks izveidots, lai aizsargātu kēmu pauguru – Milzukulnu, mežus tā nogāzēs, kā arī, lai saglabātu augstvērtīgus rekreācijas resursus. Dabas parks „Milzukulns” nav iekļauts NATURA 2000 vietu sarakstā.

Dabas parka teritorijas bioloģiskās un ģeomorfoloģiskās īpatnības nosaka tās ainavisko vērtību, kā arī padara teritoriju pievilcīgu slēpošanas un atpūtas aktivitātēm. Dabas parka „Milzukulns” teritorijā atrodas valsts nozīmes aizsargājams arheoloģijas kultūras piemineklis – pilskalns Ūdru – Milzukulns, kuram noteikta aizsargjosla (aizsardzības zona) 500 m.

Dabas parka aizsardzības un izmantošanas normatīvie akti un citi projekti, kas ņemti vērā, izstrādājot Engures novada teritorijas plānojumu

Dabas parka „Milzukulns” dabas aizsardzības plāns izstrādāts laika periodam no 2004.gada līdz 2008.gadam, dabas aizsardzības plāna darbības termiņš pagarināts līdz 2013.gada 31.decembrim saskaņā ar LR VARAM ministra R.Vējoņa 2011.gada 25.februāra rīkojumu Nr.125 „Par dabas aizsardzības plāna darbības termiņa pagarināšanu” – teritorijas plānojumā ņemti vērā vispārīgie dati par dabas parka teritoriju.

Dabas parka teritorijas aizsardzību un apsaimniekošanu regulē MK 30.11.2004. noteikumi Nr.984 „Dabas parka „Milzukulns” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”, kā arī vispārīgie īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzības un izmantošanas noteikumi – ņemti vērā, nosakot teritorijas plānojumā dabas parka teritorijas esošo un plānoto funkcionālo zonējumu.

Funkcionālās zonas

Dabas parkā saskaņā ar parka individuāliem aizsardzības un izmantošanas noteikumiem noteiktas funkcionālās zonas:

- regulējamā režīma zona – aizliegts veikt mežsaimniecisko darbību, izņemot ugunsdrošības pasākumus un ierīkot jaunus un paplašināt esošos ceļus un tūrisma takas;
- dabas lieguma zona – šajā zonā ir spēkā īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējo aizsardzības un izmantošanas noteikumu prasības, kas attiecas uz dabas liegumiem;
- dabas parka zona – aizliegta zemes transformācija.

Teritorijas plānojuma ietekme uz dabas parka teritoriju

Lielu ietekmi uz dabas parka teritoriju ir radījusi antropogēnā slodze, ierīkojot sporta, rekreācijas un atpūtas objektus, kas veicinājusi meža zemes transformāciju lielās platībās, izraisot nogāzes lineāru augsnes eroziju. Minētās darbības veiktas pirms dabas parka dabas aizsardzības plāna un individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu izstrādes.

Teritorijas plānojumā ievērotas dabas parka *regulējamā režīma zonā* noteiktās aizliegtās darbības, šajā zonā saglabāta dabā esošā teritorijas izmantošana – mežu zeme. Regulējamās režīma zona izveidota dabisko meža biotopu un purvainu mežu aizsardzībai.

Dabas parka *dabas lieguma zonas* aizsardzības un izmantošanas kārtību nosaka vispārējo īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzības un izmantošanas noteikumu prasības, kas attiecas uz dabas

liegumiem. Teritorijas plānojumā dabas lieguma zonā saglabāta dabā esošā teritorijas izmantošana – mežu zeme.

Teritorijas plānojumā dabas parka „Milzkalns” *dabas parka zonas teritorijā* plānotas labiekārtotas publiskās ārtelpas teritorijas (A), kas nozīmē publiski pieejamas labiekārtotas teritorijas ar estētisku un rekreācijas nozīmi, kur galvenā izmantošana saistīta ar teritorijas labiekārtojumu un komercdarbības būvju izvietojumu, kas atbilst dabas parka individuāliem aizsardzības un izmantošanas noteikumu prasībām, kā arī dabas parka zonas izveidošanas mērķim – lai saglabātu dabas parku atpūtai un izglītošanai, aizsargātu ainavu un kultūrvēsturiskās vērtības.

Plānots attīstīt dabas parka teritorijai robežojošo esošo rekreācijas un sporta teritoriju, nosakot šai teritorijai jauktas apbūves zonējumu (J). Pārējā dabas parka zonas teritorijā tiek saglabāta esošā teritorijas izmantošana – meža zemes (M). Plānojums nosaka jaunveidojamo zemesgabalu minimālās platības dabas parka meža zemēs – 10 ha un labiekārtotas publiskās ārtelpas teritorijās – 3 ha. Jāatzīmē, ka dabas parka zonā aizliegta meža zemes transformācija.

5) *Dabas liegums „Apšuciema zāļu purvs”*

Dabas lieguma teritorijas platība – 15 ha.

Dabas lieguma teritorija ir nozīmīga ES Biotopu direktīvas 1.pielikuma biotopu – kaļķaini zāļu purvi ar rūsgano melnceri aizsardzībai. Teritorija ar savdabīgu hidroloģisko režīmu – periodiski applūstoša starpkāpu ieplaka. Teritorijā sastopamas 4 īpaši aizsargājamas augu sugas, kas raksturīgas kaļķainiem zāļu purviem. Starpkāpu ieplaka blakus Lāčupītei, kurā izveidojies kaļķains zāļu purvs un slapjākajās vietās sastop dižās aslapes audzes. Vietām sastopamas purvmiršu audzes.

Dabas liegumam nav izstrādāti DAP, individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi, teritorijas aizsardzību un izmantošanu regulē vispārīgie īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzības un izmantošanas noteikumi.

Teritorijas plānojuma risinājumi tiešu ietekmi uz dabas lieguma teritoriju neradīs, tiek saglabāts teritorijas esošais zemes lietojuma veids – mežs un purvi. Dabas lieguma teritorijas A puse robežojas ar Apšuciema robežu, kur ciema teritorijā ir plānota mazstāvu dzīvojamā apbūve, kur primārā izmantošana ir dzīvojamo māju apbūve mežparkā vai teritorijā ar palielinātu apstādījumu īpatsvaru un jaukta apbūves apbūve, kas paredzēta gan dzīvojamo māju, gan komercdarbības, gan sabiedrisku būvju apbūvei. Svarīgi šajās plānotajās apbūves teritorijās ir saglabāt meliorācijas sistēmas izvietojumu un funkcionēšanu, ja tāda šajās teritorijās ir ierīkota, kā arī neradīt tādas apstākļus, kas veicinātu mitruma režīma maiņu dabas liegumā. Teritorijas plānojuma TIAN noteiktas prasības meliorācijas sistēmas darbībai, pārkārtošanai un ierīkošanai.

6) *Aizsargājamā jūras teritorija „Rīgas līča rietumu piekraste”*

Rīgas jūras līcī izveidota aizsargājamā jūras teritorija „Rīgas līča rietumu piekraste”, kas robežojas arī ar Engures novada teritorijas piekrastes ūdeņiem. Aizsargājamā jūras teritorija izveidota, lai nodrošinātu teritorijai raksturīgo jūras ekosistēmu kompleksa saglabāšanu un īpaši aizsargājamo sugu un biotopu aizsardzībai. Aizsargājamai teritorijai noteiktas divas funkcionālās zonas – dabas lieguma zona un neitrālā zona (lai nodrošinātu Engures ostas darbību un tai nepieciešamās infrastruktūras attīstību, kā arī, lai nodrošinātu piekrastes apdzīvoto vietu saimniecisko darbību un tūrisma

infrastruktūras attīstību). Posmā starp Bērzciemu un Abragciemū atrodas nozīmīgas ūdensputnu atpūtas, barošanās un pulcēšanās vietas vasaras periodā.

4.2. BLĪVAS APBŪVES TERITORIJU ATTĪSTĪBA

Engures novada teritorijas plānojumā saglabāti spēkā esošos pagastu teritorijas plānojumos noteikti ciemu statusi, jaunajā novada teritorijas attīstības plānojumā tiek grozītas atsevišķu ciemu robežas (*skatīt I sējuma Paskaidrojuma raksts attēlus*).

Novadam raksturīga vēsturiski veidojusies blīvi izkliedēta apbūve gar Rīgas jūras līča piekrasti, ko nosaka ģeogrāfiskais novietojums un blīva apbūve un viensētu apbūve novada lauku telpā (ciemi - Smārde, Milzkalne, Rauda, kā arī viensētas un viensētu grupas). Piekrastes ciemi izveidojušies, un to perspektīvā attīstība turpinās joslā starp piekrasti un valsts reģionāliem autoceļiem P128 un P131.

Teritorijas plānojumā grozītas Klapkalnciema, Milzkalnes, Ragaciema un Smārdes ciemu robežas. Koriģētas Antiņciema robežas pieskaņojot tās Ķemeru nacionālā parka ainavu aizsardzības zonas robežām.

Klapkalnciema robežām pievienota viena zemes vienība „Saullēkti” (sastāv no divām zemes vienībām ar kadastra apzīmējumiem 90500090307 un 90500090483). Zemes vienība atrodas ciema ziemeļaustrumu stūrī, starp valsts autoceļu P128 un Lāčupīti. Zemes vienībā konstatēti pamati, kas reģistrēti Kadastra informācijas sistēmā (kadastra apzīmējums) 90500090483001, zemes vienības atļautā izmantošana noteikta kā Mazstāvu dzīvojamā apbūve (DzM2) - teritorija krasta kāpu aizsargjoslā, kur galvenā izmantošana ir dzīvojamo māju apbūve vietās, kur ir esoša vai bijusi apbūve, bet papildus izmantošana - citas atļautās izmantošanas. Savukārt no Klapkalnciema robežām ciema ziemeļaustrumu daļā izslēgta zemes vienība „Valsts mežs Klapkalnciems” (kadastra apzīmējums 90500090428).

Ragaciema robežās iekļauta viena zemes vienība - „Upīši”, kas atrodas ciema ziemeļu daļā (kadastra apzīmējums 90660010282). Saskaņā ar kadastra informācijas sistēmas datiem, zemes vienībā atrodas desmit būves. 18.06.2012. ekspertu komisijas atzinumā par teritorijā sastopamajiem biotopiem un sugām norādīts, ka „šajā zemes gabalā visā tā teritorijā konstatēts biotops mežainas jūrmalas kāpas, taču, tā kā teritorija agrāk izmantota kā pionieru nometne un dabā ir konstatējamās pazīmes par agrāko darbību (ēka, ēkas pamati, izmainīta zemsedze), tad šeit pieļaujama mazstāvu dzīvojamā apbūve vai rekreācijai paredzētas maza izmēra ēkas”. Zemes vienība atrodas Ķemeru nacionālā parka ainavu aizsardzības zonā un krasta kāpu aizsargjoslā, jebkāda jauna būvniecība iespējama vienīgi saskaņā ar Aizsargjoslu likuma prasībām.

Smārdes ciemam pievienotas jau daļēji apbūvētas dzīvojamās apbūves teritorijas ciema Z daļā, kurās jau izbūvētas inženierkomunikācijas (elektroapgāde). Ciema robežās iekļauta arī apbūvēta zemes vienība pie ciema D robežas. Smārdes ciema teritoriju šķērso dzelzceļa līnija, kas apdzīvoto vietu sadala divās daļās, lai ciems turpmāk attīstos pašvaldība atbalsta ciema teritorijas paplašināšanu teritorijās, kur ir ierīkotas un tiek plānotas inženierkomunikācijas.

Milzkalnes ciema robežas grozītas, pievienojot dzīvojamās apbūves veidošanai zemesgabalos sadalītās teritorijas ar izbūvētu elektroapgādi ciema Z daļā un zemes vienību ciema R daļā (saņemts īpašnieka iesniegums ar lūgumu iekļaut zemes vienību ciema robežās).

Attīstot esošās apdzīvotās vietas - ciemus, saglabātas atdalošās joslas (mežu, lauku u.c. telpas), izņemot Ragaciemu, Lapmežciemu un Bigauņciemu, kur ciemu robežas saplūst kopā.

Blīva apbūve plānota tikai ciemu teritoriju robežās. Ārpus ciemu teritorijām plānots attīstīt – lauku zemes, mežu un purvu zemes un esošas jauktas apbūves teritorijas (kempingi u.c. objekti) un ūdensobjektu teritorijas, kā arī tehniskās un līnijbūvju teritorijas.

Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijās papildus atļautajai izmantošanai, kas saistīta ar dzīvojamo apbūvi, veicot būvniecības ieceres sabiedrisko apspriešanu vai izstrādājot lokālplānojumu vai detālplānojumu, atļauts izvietot arī komercdarbības būves un sabiedriskas būves.

Izvērtējot Engures novada teritorijas plānojuma risinājumus var secināt, ka plānojumā tiek ievērots pēctecības princips, saglabājot esošos apdzīvojuma centrus – ciemus, grozot un koriģējot atsevišķu ciemu robežas. Plānojumā tiek paredzēti arī risinājumi jaunu apbūvju teritoriju inženierkomunikāciju un inženierinfrastruktūras nodrošināšanai.

Izstrādājot Engures novada teritorijas plānojumu piekrastē (ciemos un lauku teritorijā) krasta kāpu aizsargjoslas platums tiek saglabāts kāds tas bija noteikts un apstiprināts spēkā esošajos novada teritoriālo vienību Engures pagasta un Lapmežciema pagasta teritorijas plānojumos, neveicot aizsargjoslas platuma izmaiņas.

4.3. PIEKRASTES TERITORIJAS ATTĪSTĪBA

Engures novada administratīvā teritorija robežojas ar Rīgas jūras līča dienvidu piekrasti ~ 50 km garumā ar vēsturiski veidojušos izkļiedētu apbūvi gar piekrasti. Jauna būvniecība (dzīvojamā un publiskā sektora attīstība), infrastruktūras objekti u.c. objekti plānoti galvenokārt esošo ciemu robežās.

Piekrastes dabas un kultūras mantojums, tā aizsardzība un attīstība

Engures novada teritorijā piekrastes sauszemes joslā līdz 5 km platumam ir izveidotas vairākas ĪADT un to daļas, kas iekļautas arī *Natura 2000* teritorijā (Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas) u.c. aizsargājamās dabas teritorijas un objekti (*skatīt 3.nodaļas 3.1.p.Esošā vides stāvokļa apraksts un grafisko daļu*), kā arī viena ĪADT Rīgas jūras līča teritorijā. ĪADT izmantošanā ir jāievēro vispārīgās prasības, kas izriet no ĪADT aizsardzības un izmantošanas normatīvo aktu prasībām vai nosacījumi, kas noteikti ĪADT individuālos aizsardzības un izmantošanas noteikumos. Īpaši nosacījumi ir jāievēro arī saimnieciskām darbībām Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslā, kas saskaņā ar Aizsargjoslu likumu ir noteikti gan sauszemē, gan jūrā.

Bez ĪADT piekrastes sauszemes 5 km platā joslā novada teritorijā ir sastopami vērtīgi kultūras mantojuma objekti (*skatīt 3.nodaļas 3.1.p.Esošā vides stāvokļa apraksts un grafisko daļu*), kas iekļauti valsts aizsardzības kultūras mantojuma statusā un to izmantošanu regulē normatīvie akti par kultūras pieminekļu aizsardzību.

Ekonomiskā aktivitāte piekrastē

Jūras piekrastē nozīmīgākā sociālekonomiskā vērtība ir tūrismam un rekreācijai, kas pašvaldībai uzliek plānot un attīstīt tūrisma infrastruktūru (autonovietnes, labiekārtotas piekļuves vietas jebkurai sabiedrības sociālai grupai, arī cilvēkiem ar kustības traucējumiem, veloceliņi), kā arī attīstīt jaunus,

daudzpusīgākus tūrisma pakalpojuma veidus. Nepieciešamās infrastruktūras izveidošanu apgrūtinātas, ka pašvaldības īpašumā ir ierobežots skaits piemērotu zemesgabalu, uz kura varētu nodrošināt infrastruktūras attīstīšanu.

Rīgas, Jūrmalas, kā arī Tukuma tuvums nosaka arī to, ka novada piekraste galvenokārt tiek izmantota kā dzīves vieta ne darbavieta. Palielinās interese par piekrastes izmantošanu kā otro mājvietu jeb brīvdienu pavadīšanas mājvietu.

Pēdējos gados samazinās aktivitāte piekrastei raksturīgajos ekonomiskās darbības virzienos, kas būtu saistīts ar zvejniecību un zivjapstrādi, savukārt tiek attīstīta Engures ostas darbība un jahtu piestātnes. Ekonomisko aktivitāti lielā mērā nosaka esošās infrastruktūras stāvoklis, kā arī plānotā infrastruktūras attīstība. Ekonomiskās aktivitātes viens no ierobežojošiem faktoriem ir arī tas, ka novada piekrastes joslā ir izveidotas ĪADT, kurās ir noteikti dažādi saimnieciskās darbības aizliegumi. Tādēļ institūcijām (gan valsts, gan pašvaldībai, kā arī uzņēmējiem) savstarpēji sadarbojoties ir nepieciešams izstrādāt efektīvus ekonomisko ieguvumu modeļus, kas nākotnē radītu ekonomisko labumu sabiedrībai ilgtermiņā. Kā viens no efektīviem risinājumiem šajā jomā ir tūrisma aktivitāšu veicināšana ĪADT.

Klimata pārmaiņu ietekme piekrastē

Galvenā ietekme, kas saistīta ar klimata pārmaiņām, ir jūras krasta un upju ieteku krastu erozijas intensitāte un periodiski applūstošās platības, ko veicinās Baltijas jūras ūdens līmeņa celšanās, pastiprinātās vētras un ar tām saistītie vējuzplūdi. Erozijas risks var radīt tiešu ietekmi uz piekrastes apbūvi. Teritorijas plānojumā paredzētas aktivitātes klimata pārmaiņu seku novēršanai.

Teritorijas plānojuma risinājumi piekrastē

- Teritorijas plānojumā piekrastes joslā noteikts funkcionālais zonējums – Pludmale, kas ietver jūras krasta smilšaino zonu starp jūras krasta līniju un joslu, kur sākas kāpu veģetācija un kuras galvenā izmantošana saistīta ar vides aizsardzību un rekreāciju. Pludmales teritorijas galvenā izmantošana saistīta ar teritorijas labiekārtojumu (labiekārtotas peldvietas), inženierbūvju izvietošanu (krasta aizsardzības būves pret noskalošanos, mazizmēra kuģošanas līdzekļu pietauvošanās vietas uz pāļu konstrukcijām un ar glābšanas pasākumiem saistītas ēkas) un sezonas komercdarbību būvju izveidi (mazumtirdzniecības un/vai pakalpojumu objekts).
- Novada teritorijā noteikta un attēlota Baltijas jūras un Rīgas jūras līča krasta kāpu aizsargjosla – ciemu teritorijās ne mazāk kā 150 m, Lapmežciema pagasta teritorijā, krasta erozijas posmos – 180 m, iekļaujot aizsargjoslā īpaši aizsargājamus biotopus un ņemot vērā vēsturisko apdzīvojuma struktūru; piekrastes teritorijā ārpus ciemu robežām krasta kāpu aizsargjosla noteikta ne mazāk kā 300 m sauszemes virzienā, skaitot no vietas, kur sākas sauszemes veģetācija.
- Teritorijas plānojumā parādīta jūras krasta erozijas josla visas piekrastes garumā un noteikts, ka aizsardzībai pret eroziju atļauts veikt krasta nostiprināšanu saskaņā ar normatīvo aktu prasībām.
- Saskaņā ar normatīvo aktu prasībām jaunai būvniecībai Baltijas jūras un Rīgas jūras līča krasta kāpu aizsargjoslā nepieciešams izstrādāt detālplānojumu, izņemot gadījumus, kas noteikti MK normatīvos aktos par vietējās pašvaldības plānošanas dokumentu izstrādi. Teritorijas

plānojuma TIAN noteiktas prasības lokālplānojumiem, tematiskajiem plānojumiem un detālplānojumiem – detālplānojumu izstrādes darba uzdevumā iekļautajai informācijai, detālplānojuma īstenošanas kārtībai un papildus prasības, ko pašvaldība var uzlikt iestrādāt detālplānojumā, t.sk. veikt augu sugu un biotopu izpēti, ornitoloģisko izpēti, precizēt applūstošo teritoriju robežas u.c. prasības.

- Grafiskajā daļā attēlotas piekļuves vietas pludmalei un esošās un plānotās autostāvvietas.
- Teritorijas plānojumā piekrastes ciemos ir noteiktas plašas ciemu robežas, kas plānotas apbūvei, pašlaik liela daļa no šiem ciemiem ir bez apbūves un inženierkomunikācijām.

Secinājumi, ieteikumi

- Blīvi apdzīvoto vietu - ciemu teritoriju attīstība un pludmales sezonālās pieejamības pastiprināts pieprasījums uz piekrasti rada punktveida slodzi, ārpus ciemiem šī slodze nav tik izteikta, tā vairāk ir izkliedēta.
- Mehāniska pieeja piekļuves vietu noteikšanai piekrastē.
- Nepieciešams attīstīt publisko infrastruktūru un turpināt to apsaimniekot.
- Detalizētai apbūves attīstībai piekrastē un tās ietekmei un šo teritoriju, kur esošā teritorijas izmantošana galvenokārt ir mežu zemes un kur atsevišķos ciemos nav esošas inženierkomunikācijas, kā arī atsevišķās vietās plānotās apbūves teritorijas ļoti cieši robežojas ar applūstošām teritorijām, ieteikums pašvaldībai perspektīvā pieņemt lēmumu par lokālplānojuma izstrādi visai piekrastes teritorijai, kurā risinātu publiskās infrastruktūras attīstības teritorijas (nenosakot mehāniski piekļuves vietas pludmalei, bet gan reāli nosakot pieejamās vietas, ņemot vērā pašvaldības budžeta iespējas, nekustamo īpašnieku intereses un iniciatīvu u.c. faktoros).
- Daudzviet novadā jūra izskalo krastu, īpaši intensīvs šis process ir Ragaciema ragā un kāpās ziemeļos no Siliņupītes, kā arī Bigauņciemā, bet Engurē, Abrugciemā, Apšuciemā, Ragaciemā, Lapmežciemā un Bigauņciemā krasta izskalošana apdraud dzīvojamās mājas. Krasta izskalojumi, galvenokārt, notiek spēcīgu vētru ietekmē, jo īpaši bīstamas šajā ziņā, ir ziemeļrietumu virziena vētras.

Lai samazinātu riska faktoros krasta kāpu joslas degradācijai, lai virzītu apmeklētāju plūsmu, lai iepazīstinātu ar atpūtas iespējām un dabas vērtībām piekrastē, Latvijas Valsts meži iesaka sekojošus piekrastes apsaimniekošanas pasākumus, kurus būtu lietderīgi paredzēt un rast šiem pasākumiem finansējumu⁸:

- 1) izvietot „Uzrunājošas” informācijas zīmes, aizlieguma zīmes, plakātus par aizsargājamām vērtībām kāpās, par atpūtas iespējām tuvumā, par aizliegumiem kāpu joslā;
 - 2) kāpās jāuzstāda pietiekami daudz dēļu laipas, lai pasargātu zemsedzi no izbradāšanas, kāpas no erozijas, kā arī, lai nodrošinātu piekļuvi jūrai, piemēram, ar bērnu ratiņiem un ratiņkrēsliem;
 - 3) priekšlikums, ka būtu nepieciešams izbūvēt stāvlaukumus vai autoceļa paplašinājuma vietas, no kurām tiek virzīti atpūtnieki uz piekrastē esošām sabiedriski nozīmīgām vietām:
- pie autoceļa Engure-Kolka, netālu no pagrieziena uz dabas parka „Engures ezers” ornitoloģijas bāzi, aiz Bērziema. No šīs vietas ir iespēja nokļūt līdz jūrai, kur dabas

⁸ Informācija saskaņā ar AS „Latvijas Valsts meži” Zemgales mežsaimniecības 25.09.2012. atzinumu Nr. 4.1-1.2.07u7_226_12_198 par Engures novada teritorijas plānojuma pilnveidoto 1.redakciju

aizsardzības plānā paredzēts ierīkot atpūtas vietu ar galdiem un soliēm, tualeti, ugunsкура vietu;

- pie autoceļa Engure- Kolka, kur uzstādīts informācijas stends, no kura Vecupes taka (dēļu laipa) aizved uz jūru, kur piekrastē uzstādīts galds ar soliēm, tualete, ģērbtuve, ugunsкура vieta;
 - ceļā uz Rideļiem no Engures - Kolkas autoceļa, kur izveidojušās dabiskas nobrauktuves, lai atstātu automašīnas un dotos uz jūru;
 - pie autoceļa Jūrmala-Talsi, netālu no norādes „Lāčupes dendroloģiskie stādījumi”. No šīs vietas atpūtniekiem ir iespēja nokļūt līdz Lāčupes dendrārijam, pa dēļu laipu līdz jūrai, kur uzstādīti soli, ģērbtuve, tualete, barjeras;
 - pie autoceļa Jūrmala-Talsi, pretī kempingam „Zīvartiņš” un mazliet tālāk, jo vasaras sezonas laikā ir ļoti liela automašīnu slodze uz kempinga „Zīvartiņš” stāvlaukumu. Tas dotu iespēju atbildīgi attīstīties blakus uzņēmējiem, atvieglotu arī telts un ugunsкура vietas zemesgabalam Zīvartiņš pieguļošajā piekrastes daļā;
 - pie autoceļa Engure-Ķesterciemš, Ķesterciemšā vietās, kur ir jau dabiski izveidojušās nobrauktuves.
- 4) noteikt atkritumu šķirošanu arvien jaunās vietās, kur tiek organizēti piesaistīti atpūtnieki;
 - 5) jānodrošina pašvaldības atbalsts vietējiem interesentiem, kas veicinātu atbildīgu piekrastes apsaimniekošanu;
 - 6) jāizvērtē visas situācijas, kur uzņēmēji ir gatavi iesaistīties vai jau iesaistīti tūrisma jomas attīstībā piekrastē. Nepieciešama sadarbība ar vietējiem uzņēmējiem, kas ieinteresēti apkārtējās teritorijas sakopšanā, apsaimniekošanā, savā attīstībā, kas varētu būt atbildīgi par attiecīgo piekrastes teritoriju (naksmītnes, telts celšanas un ugunsкура kurināšanas vietas, volejbola laukumi, galdi, soli, laipas, šūpoles, tualetes, stendi, zīmes, norādes, riteņbraukšanas takas, automašīnu atstāšanas vietas, gādātu malku ugunskurim, raudzītos, vai netiek izbraukātas kāpas, vāktu atkritumus un tīrītu tualetes, izgaismotu/ informētu atpūtniekus par aizsargājamām vērtībām un c.).

Savukārt Dabas aizsardzības pārvalde plāno kompleksus risinājumus tūrisma, izziņa vai rekreācijas aktivitāšu organizēšanai, ierīkojot infrastruktūras objektus Engures novadā atbilstoši ES Kohēzijas fonda projekta „Antropogēno slodzi samazinošās un informatīvās infrastruktūras izveide Natura 2000 teritorijās”⁹, kas attēlotas teritorijas plānojuma grafiskajā daļā:

- „Gausā jūdze” teritorijā (kopējais posma garums ~ 20 km) paredzēts uzstādīt norādes zīmes. Informācijas stendus atpūtnieku un tūristu informēšanai par ĶNP vērtībām „Gausās jūdzes” posmā, par uzturēšanās noteikumiem, esošo infrastruktūru un pakalpojumiem;
- lai mazinātu erozijas procesus izejas vietās uz pludmali, kur piekrastes priekškāpu veģetācija robežojas ar smilšaino liedagu, paredzēts uzstādīt pakāpienu laipas;
- „Gausās jūdzes” posmā 1,5 km pirms Klapkalnciema paredzēts izveidot labiekārtotu laipu taku no autoceļa līdz pludmalei;
- teritorijā pie Valguma ezera paredzēts izveidot divas auto nobrauktuves ar grants segumu un koka balķu norobežojumu, kā arī uzstādīt informatīvo stendu;

⁹ Informācija saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes 15.11.2012. atzinumu Nr.4.8/128/2012-N par Engures novada teritorijas plānojuma papildināto 1.redakciju un Vides pārskata projektu

- divu vietu labiekārtošana Kaņiera ezera krastos – viens austrumu krastā un otrs rietumu krastā;
- labiekārtot velo un gājēju maršrutu Ķemeri – Valgums – Ķemeru NP centrālās daļas mežu teritorijā.

Teritorijas plānojums nosaka:

- 1) Teritorijas plānojumā noteikta funkcionālā zona Pludmale (PL), kas nozīmē jūras krasta smilšaino zonu starp jūras krasta līniju un joslu, kur sākas kāpu veģetācija un kuras galvenā izmantošana ir vides aizsardzība un rekreācija.
- 2) Noteiktas Pludmales teritorijā atļautās izmantošanas un apbūves parametri.
- 3) Noteiktas un attēlotas Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslas:
 - krasta kāpu aizsargjosla – ciemos ne mazāk kā 150 m, ārpus ciemiem – 300 m;
 - ierobežotas saimnieciskās darbības josla.
- 4) Gar Rīgas jūras līča piekrasti noteikta 20 m plata tauvas josla.
- 5) Grafiskā daļā attēlotas piekļuves vietas pludmalei, peldvietas un vietas jaunu autostāvvietu ierīkošanai ĶNP dabas lieguma zonā.
- 6) TIAN noteiktas prasības krastu un ūdensmalu inženiertehniskai sagatavošanai pret krastu eroziju.

5. AR PLĀNOŠANAS DOKUMENTU SAISTĪTĀS VIDES PROBLĒMAS

Izskatot Engures novada teritorijas plānojuma perspektīvo telpisko attīstību (galvenās funkcionālās telpas, apdzīvojuma struktūru un to attīstību), funkcionālo zonējumu un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus var secināt, ka vides problēmas varētu būt saistītas ar:

- ▶ Tukuma pilsētas NAI, kā esošs un potenciāls piesārņojuma avots Slocenes upē un Valguma ezerā, kā arī attīrīšanas iekārtas Milzkalnē, kur notekūdeņi tiek novadīti Slocenes upē. No NAI tehniskā stāvokļa būs arī atkarīga Slocenes upes kvalitāte ilgstošā laika periodā.
- ▶ Valguma ezera apkārtnē (nav paredzētas publiskās pieejas iedzīvotājiem pie ezera), ideālā variantā izstrādāt kopā ar Ķemeru Nacionālā parka administrāciju ezera apsaimniekošanas plānu.
- ▶ Rīgas jūras līča krasta erozijas problēmas un kāpu biotopu degradācija rekreācijas slodzes palielināšanās rezultātā, ja netiek attīstīta atbilstoša piekrastes infrastruktūra.
- ▶ Autotransporta plūsma caur blīvi apdzīvotām vietām visas piekrastes garumā, kas rada izplūdes gāzes un vibrācijas.
- ▶ Palielinot blīvas apbūves teritorijas ciemu robežās nepieciešams risināt esošās centralizētās inženierkomunikācijas (galvenokārt kanalizācijas sistēmas – tīkli, NAI) rekonstrukcijas un/vai paplašināšanas nepieciešamību vai jaunu inženierkomunikāciju izveides nepieciešamību, lai neradītu punktveida piesārņojuma slodzi un vidē tiktu novadīti pietiekami attīrīti un normatīviem atbilstoši notekūdeņi.

Teritorijas plānojumā novada teritorijā izveidotās dabas aizsardzības teritorijas raksturotas attiecībā uz esošo izmantošanu, uzskaitīti normatīvie akti, kas aizsargā un regulē šīs teritorijas un grafiski attēlotas šo teritoriju ārējās robežas un funkcionālās zonas grafiskajā daļā. Engures novada teritorijas plānojuma TIAN tiek noteiktas prasības ainavas saglabāšanai un būvniecībai, kā arī vēsturiskās apbūves saglabāšanai piejūras ciemos.

Teritorijas plānojumā netiek paredzētas smagās rūpniecības ražotņu izbūves iespējas, kā arī intensīvas mājlopu audzēšanas mītnes, līdz ar to novēršot gaisa, ūdens, smaku un atkritumu apsaimniekošanas radītās problēmas.

6. STARPTAUTISKIE UN NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI

6.1. STARPTAUTISKIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI

Starptautiskie mērķi vides aizsardzības jomā ir ietverti starptautiskās konvencijās, līgumos, protokolos un Eiropas Savienības direktīvās, regulās.

Starptautiskās konvencijas:

- **Konvencija par bioloģisko daudzveidību**, Riodežaneiro (05.06.1992.)

Konvencija „Par bioloģisko daudzveidību” akceptēta Saeimā 1996. gadā. Konvencijas mērķis - bioloģiskās daudzveidības saglabāšana, tās komponentu ilgtspējīga izmantošana, godīga un līdztiesīga ģenētisko resursu patērēšanā iegūto labumu sadale, ietverot gan pienācīgu pieeju ģenētiskajiem resursiem, gan atbilstošu tehnoloģiju nodošanu, ņemot vērā visas tiesības uz šiem resursiem tehnoloģijām, gan pienācīgu finansēšanu.

Konvencija „Par bioloģisko daudzveidību” dod šādu definīciju: „Bioloģiskā daudzveidība nozīmē dzīvo organismu formu dažādību visās vidēs, tai skaitā sauszemes, jūras un citās ūdens ekosistēmās un ekoloģiskajos kompleksos, kuru sastāvdaļas ir; tā ietver daudzveidību sugas ietvaros, starp sugām un starp ekosistēmām”.

Konvencijas prasības Latvijas likumdošanā iestrādātas likumos „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” (02.03.1999.), „Sugu un biotopu aizsardzības likums” (16.03.2000.).

- **Konvencija par starptautiskas nozīmes mitrājiem, īpaši kā ūdensputnu dzīves vidi** (*Ramsāres konvencija*), Ramsāre (02.02.1971.) jeb „Mitrāju konvencija”

Konvencija atspoguļo tās sākotnējo uzsvaru uz mitrāju aizsardzību un sapratīgu izmantošanu galvenokārt kā dzīves vietu ūdensputniem.

Latvijā kopumā ir noteiktas 6 Ramsāres teritorijas: **Engures ezers; Kaņiera ezers;** Teiču un Pelečāres purvi; Lubānas mitrāju komplekss; Papes mitrāju komplekss un Ziemeļu purvi, kurām ar nacionālo likumdošanu noteikts aizsardzības. Bez šīm teritorijām par nozīmīgu mitrāju vietu atzīta arī Ķemeru Nacionālā parka teritorijā Slocenes grīvas pārmitrie meži.

Latvijas mitrāju aizsardzības politikas mērķi ietverti **Bioloģiskās daudzveidības nacionālajā programmā.**

- **Konvencija par Eiropas dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu aizsardzību**, Berne (16.09.1979.)

Konvencijas mērķis – saglabāt savvaļas floru un faunu un to dabiskās dzīvotnes, īpaši tās sugas un dzīvotnes, kuru aizsardzībai nepieciešama vairāku valstu sadarbība, kā arī veicināt šādu sadarbību.

Konvencijas prasības LR likumdošanā iestrādātas:

- LR likums „**Par sugu un biotopu aizsardzību**” (16.03.2000.).
- LR MK noteikumi Nr.396 „**Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu**” (14.11.2000.).
- LR MK noteikumi Nr. 45 „**Par mikroliegumu izveidošanu, aizsardzību un apsaimniekošanu**” (30.01.2001.).
- LR MK noteikumi Nr. 199 „**Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000) izveidošanas kritēriji Latvijā**” (28.05.2002.).

- **Konvencija par Baltijas jūras reģiona jūras vides aizsardzību**, Helsinki (03.03.1994.)

Konvencijas mērķis - samazināt piesārņojumu Baltijas jūras vidē.

Konvencijas prasības iestrādātās:

- LR likums „**Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām**” (02.03.1997.).
- LR likums „**Par aizsargjoslām**” (25.02.1997.) u.c.

▪ **Ainavu** aizsardzībai, pārvaldībai un plānošanai ir pieņemta „Eiropas ainavu konvencija” (Florencē, 2000.gada 20.oktobrī), kas Latvijā stājas spēkā kā likums „Par Eiropas ainavu konvenciju” (29.03.2007.).

ES direktīvas:

- **ES Padomes direktīva 79/409/EEK (02.04.1979.) Par savvaļas putnu aizsardzību jeb Putnu direktīva.**

Direktīvas mērķis ir aizsargāt, pārzināt un uzraudzīt putnu sugas, putnu sugu dzīvotņu daudzveidību un teritoriju, kā arī noteikt to izmantošanas normas.

Dalībvalstis veic nepieciešamos pasākumus, lai skaitliski uzturētu putnu sugu populācijas tādā līmenī, kas pirmām kārtām atbilst ekoloģijas, zinātnes un kultūras prasībām, tajā pašā laikā ņemot vērā saimnieciskās un rekreatīvās prasības, lai tuvinātu šo sugu populācijas minētajam līmenim.

- **Padomes direktīva 92/43/EEK „Par dabisko biotopu un savvaļas dzīvnieku un augu aizsardzību” jeb Biotopu direktīva.**

Vienota Eiropas ekoloģiskā tīkla Natura 2000 izveide, veicinot izpēti un zinātnisko darbu. Eiropas kopienas padome izveidoja saskaņotu Eiropas ekoloģisko tīklu, kurā apvienotas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, un kuru nosaukums ir Natura 2000. Kopš 2004.gada arī Latvija ir izveidojusi savu daļu no šī tīkla. Teritoriju izveidošanas pamatnosacījums ir visā Eiropā retu un apdraudētu augu un dzīvnieku sugu un to dzīves vietu (biotopu) aizsardzība.

Latvijā Natura 2000 teritorijas kopā aizņem 11,9 % no valsts platības. Šīm teritorijām ir atšķirīgi aizsardzības un apsaimniekošanas režīmi – no minimāliem ierobežojumiem aizsargājamo ainavu

apvidos līdz pat pilnīgam saimnieciskās darbības aizliegumam dabas rezervātos. Nacionālais parks, dabas parks un dabas liegumi Engures novada teritorijā ir noteikti kā Natura 2000 teritorijas saskaņā ar Biotopu direktīvas prasībām.

- **Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva 200/60/EK Ūdeņu struktūrdirektīva (23.10.2000.)**

Direktīvas mērķis ir aizsargāt un uzlabot virszemes un pazemes ūdeņu ekosistēmu stāvokli un veicināt ilgtspējīgu ūdeņu lietošanu, ieviešot integrētu upju baseinu apsaimniekošanas procesu.

Direktīvas prasības ir iestrādātas LR likumā „**Ūdeņu apsaimniekošanas likums**” (12.09.2002.). Saskaņā ar šo Direktīvu dalībvalstīm jānosaka to teritorijā, atrodos atsevišķu upju sateces baseinus un jāpievieno tos noteiktam upes sateces baseina apgabalam. Upes sateces baseins, kas atrodas vairāku dalībvalstu teritorijā, jāpievieno starptautiskam upes sateces baseina apgabalam.

Likuma pamatmērķis ir līdz 2015.gada beigām visās ūdenstilpēs nodrošināt tajā noteikto pazemes un virszemes ūdeņu kvalitāti. Engures novada ūdensobjekti ietilpst Ventas upes baseina apgabalā.

6.2. NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI

Starptautiskie vides aizsardzības mērķi tiek iestrādāti nacionālā vides un dabas aizsardzības likumdošanā.

Vides aizsardzībai valsts līmenī izstrādāts dokuments „**Par Latvijas ilgtspējīgas attīstības pamatnostādņēm**” (MK 15.08.2002. rīkojums Nr.436), kas nosaka valsts līmeņa rīcības ilgtspējīgu nodrošināšanu visās galvenajās nozarēs.

Vieni no svarīgākajiem vides aizsardzības mērķiem ir saistīti ar **ūdens kvalitāti**:

- aizsargāt ūdens ekosistēmas, kā arī no ūdens atkarīgās sauszemes ekosistēmas un mitrājus;
- veicināt ilgtspējīgu un racionālu ūdens resursu lietošanu;
- nodrošināt labu kvalitāti visos pazemes un virszemes ūdeņos, novērst to tālāku piesārņošanu un pakāpeniski samazināt esošo piesārņojumu;
- nodrošināt dzeramā ūdens atbilstību kvalitātes normatīviem.

Viens no vides politikas mērķiem ir **gaisa aizsardzība**, respektīvi, nodrošināt normatīviem un ilgtermiņa mērķiem atbilstošu gaisa kvalitāti, uzlabot to vietās, kur tā nav apmierinoša, īpašu uzmanību veltot pilsētām un ražošanas uzņēmumiem.

Nākotnē attīstot derīgo izrakteņu ieguvu ir saistoši arī **zemes dziļu** izmantošanas ilgtspējīgas attīstības politika:

- nodrošināt racionālu, vidi saudzējošu un ilgtspējīgu zemes dziļu izmantošanu;
- veicināt pašvaldību un zemes īpašnieku līdzdalību zemes dziļu ilgtspējīgā izmantošanā.

Engures novadā ir aizsargājamās dabas teritorijas, līdz ar to ir saistoši arī **bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas un veicināšanas** politikas mērķi:

- saglabāt un atjaunot ekosistēmu un to dabisko struktūru daudzveidību;

- saglabāt un veicināt vietējo savvaļas sugu daudzveidību;
- saglabāt lauksaimniecības augu un dzīvnieku šķirņu daudzveidību, veicināt to raksturošanu un izmantošanu;
- pilnveidot dabas aizsardzības sistēmu;
- veicināt tradicionālas ainavas struktūras saglabāšanos;
- nodrošināt dzīvās dabas resursu līdzsvarotu un ilgtspējīgu izmantošanu.

Zivsaimniecībā viens no galvenajiem mērķiem ir saglabāt Latvijas ūdeņu bioloģisko daudzveidību un populāciju struktūru.

Liela nozīme ir **piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu** apzināšanai, izpētei un sanācijai. Šo pasākumu mērķi ir:

- novērst vai mazināt iepriekšējās saimnieciskās darbības rezultātā radušos piesārņojumu un tā kaitīgo ietekmi uz cilvēka veselību, īpašumu, vidi un bioloģisko daudzveidību;
- panākt augsnes, grunts, pazemes un virszemes ūdeņu kvalitātes uzlabošanu piesārņotajās vietās;
- nepieļaut piesārņoto vietu bīstamo vielu iekļūšanu virszemes un pazemes ūdeņos;
- atjaunot un uzlabot vides kvalitāti piesārņotajās vietās;
- vietējās pašvaldības teritorijas plānošanā ņemt vērā esošo vides piesārņojumu;
- noteikt reālo zemes vērtību un atbilstošu nekustamā īpašuma nodokli, ņemot vērā piesārņotības pakāpi.

Tāpat jāņem vērā **atkritumu apsaimniekošanas** vides politikas mērķi:

- nodrošināt atkritumu apglabāšanu cilvēku veselībai un videi drošā veidā;
- veicināt atkritumu apstrādi pēc iespējas tuvāk to rašanās vietām;
- veicināt šķirotas atkritumu savākšanas sistēmas ieviešanu pašvaldībās.

Tūrisma nozarē galvenie vides politikas mērķi ir:

- nodrošināt tūrisma ilgtspējīgu attīstību, kas radītu nozarei papildu izaugsmes iespējas un ļautu pilnīgāk izmantot Latvijas tūrisma svarīgākos resursus;
- turpināt vides pārvaldības sistēmu ieviešanu tūrisma nozarē;
- veicināt vienotas tūrisma informācijas sistēmas izveidošanu;
- ieviest videi draudzīgas tehnoloģijas tūrisma uzņēmumos;
- izglītēt tūrisma nozares darbiniekus vides un dabas aizsardzības jautājumos.

Lai varētu realizēt vides politikas mērķus, liela nozīme ir **sabiedrības iesaistīšanā, informēšanā un līdzdalībā** projektu izstrādē, tāpēc ir izstrādāti arī vides informācijas un sabiedrības līdzdalības vides politikas mērķi:

- nodrošināt aktīvāku sabiedrības līdzdalību ar vidi saistītu lēmumu pieņemšanā;
- nodrošināt vides informācijas izmantošanu un analīzi normatīvo aktu izstrādes un politisku lēmumu pieņemšanas procesā un politikas efektivitātes izvērtēšanā.

Izstrādājot Engures novada teritorijas plānojumu ir ņemti vērā virkne LR normatīvie akti vides un dabas aizsardzības jomā.

7. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA UN TĀ IESPĒJAMO ALTERNATĪVU ĪSTENOŠANAS BŪTISKĀS IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS

Izvērtējot Engures novada teritorijas plānojumā izvirzītos teritorijas plānojuma risinājumus un to ietekmes, uzsākot, plānojuma realizāciju var iedalīt tiešās, netiešās ietekmēs, īslaicīgās, ilglaicīgās ietekmēs un summārās ietekmēs. Jāatzīmē, ka tiešā ietekme no jaunas būvniecības darbības veikšanas varbūt arī nebūtiska, sakarā ar ekonomisko attīstību un būvniecības rādītājiem valstī kopumā.

7.1. TIEŠĀS UN NETIEŠĀS IETEKMES

7.1.1. TIEŠĀS IETEKMES

Tiešā veidā ietekmi uz vidi radīs zemes lietojuma veidu maiņa, radot jaunu apbūvi un infrastruktūru – ceļus, ielas, autostāvvietas u.c. transporta infrastruktūras objektus, kā arī inženierkomunikācijas, derīgo izrakteņu ieguves vietu ierīkošana un ar to saistīto infrastruktūras izveide.

Apdzīvoto vietu attīstība un jaunu objektu būvniecība

Apdzīvojuma struktūru plānošanas teritorijā veido Engures novada teritoriālo vienību pagastu ciemi, kuriem ir piešķirts ciema statuss un noteiktas ciemu robežas – Engure, Smārde, Lapmežciems, Bērciems, Abrugciems, Ķesterciems, Plienčiems, Apšuciems, Klapaklinciems, Ragaciems, Bigauņciems un Milzkalne, nodrošinot to attīstību un perspektīvo apbūves teritoriju veidošanu, koncentrējot tajos gan dzīvojamo apbūvi, gan pakalpojumu un darījumu uzņēmumus un iestādes, gan arī ražošanas objektus. Engures novada teritorijas plānojuma apdzīvojuma koncepcija paredz attīstīt Smārdi kā novada nozīmes attīstības centru, kā vietējas nozīmes attīstības centrus – Enguri un Lapmežciemu, kā lauku telpas urbāno teritoriju – Milzkalni, savukārt kā piejūras urbānās teritorijas – Bērciemu, Abrugciemu, Ķesterciemu, Plienciemu, Apšuciemu, Klapaklinciemu, Ragaciemu un Bigauņciemu. Apdzīvojuma koncepcijā kā viensētu grupas ir noteiktas apdzīvotas vietas Ezernieki, Rauda, Čaukiems, Antiņciems un Kūdra. Viensētas lauksaimniecības zemēs un piekrastē ir saglabājamās kā īpaša novada apdzīvojuma struktūras sastāvdaļa, kas vēsturiski atradusies lauku telpā un piekrastē un veido Latvijai raksturīgo lauku kultūrainavu. Engures novada teritorijas plānojums paredz saglabāt esošo apdzīvojuma struktūru, bet ņemot vērā esošās attīstības tendences, tiek grozītas vai saglabātas ciemu robežas, tās nedaudz samazinot vai palielinot salīdzinājumā ar spēkā esošajiem novada teritoriālo vienību teritorijas plānojumiem.

Lai neveidotos īpašas ietekmes uz apkārtējo vidi, veidojot plānoto blīvo apbūvi svarīgi, lai tiktu izmantotas labas kvalitātes tehnoloģijas un videi draudzīgu risinājumu pielietojums. Apbūves palielināšanas gadījumā varētu palielināties notekūdeņu daudzums, sadzīves atkritumu daudzums, bet to pareizas apsaimniekošanas gadījumā tas neradīs draudus videi

Zemes izmantošanas veidu maiņa

Engures novada teritorijas plānojumā paredzētās būtiskākās tiešās ietekmes, kas saistītas ar zemes izmantošanas veidu maiņu un/vai, transformāciju ir iespējamā lauksaimniecības zemju apbūve un iespējamā jaunu derīgo izrakteņu ieguves karjeru veidošana uz esošajām lauksaimniecības un meža zemēm, kā arī mežu transformācija apbūvei vai transporta infrastruktūras attīstībai.

7.1.2. NETIEŠĀS IETEKMES

Tūrisma pieaugums var radīt netiešu ietekmi uz dabas teritorijām (ĪADT, piekrasti) novadā.

Jaunizveidotajās rekreācijas un atpūtas teritorijās jāparedz tūrisma infrastruktūras attīstība, paredzot atkritumu urnu izvietošanu, tualetes un labiekārtotas atpūtas vietas, dabas taku izveidi, lai līdz ar apmeklētāju un tūristu skaita pieaugumu nepaaugstinātu slodzi vidē, novērstu apkārtnes piesārņošanu ar atkritumiem u.c. ietekmi.

Ja apbūve tiek veidota uz esošajiem pamatiem un netiek apgūtas jaunas teritorijas, ietekme uz vidi ir nenozīmīga. Jaunu teritoriju apbūve, veicot zemes transformāciju, samazina dabas pamatnes platības. Tomēr īpaša uzmanība jāpievērš apbūves paplašināšanai īpaši aizsargājamās dabas teritorijās vai to tuvumā.

Netiešu ietekmi var radīt lidlauka darbība, kuras rezultātā var pieaugt trokšņa līmenis. Teritorijas plānojumā ir izstrādāti risinājumi teritorijas lidlauka aizsardzībai, noteiktas un grafiski attēlotas trokšņa zonas, kurās noteikti apbūves aprobežojumi.

7.2. ĪSLAICĪGĀS UN ILGLAICĪGĀS IETEKMES

7.2.1. ĪSLAICĪGĀS IETEKMES

Pie īslaicīgām ietekmēm var pieskaitīt teritorijas plānojumā paredzēto ēku, ceļu, dažāda veida inženierkomunikāciju (sakaru, elektroapgādes līniju, ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu) būvniecības procesu, kas rada troksni, putekļus, būvgružus un zemsedzes bojājumus. Šīs darbības rada salīdzinoši īslaicīgus traucējumus vidē. Lielākā daļa šo faktoru tiek likvidēti līdz ar darbības izbeigšanos.

Autoceļu celtniecības laikā iespējama teritorijas piegružošana ar būvniecības atkritumiem un piesārņošana ar naftas produktiem, bet autoceļa ekspluatācijas laikā – piegružošana ar sadzīves atkritumiem.

7.2.2. ILGLAICĪGĀS IETEKMES

Ilglaicīgās ietekmes saistītas ar zemes transformāciju un zemes lietojuma mērķa maiņu no viena zemes lietojuma mērķa citā. Pie ilglaicīgām ietekmēm uzskatāmas arī visas ēkas, būves, ceļi un virszemes inženierkomunikācijas izbūves novada teritorijā. Teritorijas plānojumā paredzētā iespēja veikt meža zemes transformāciju apbūvei, lauksaimniecības zemju apmežošanu (lietošanas kategoriju maiņu no LIZ uz meža zemēm), kā arī iespējamā lauksaimniecības zemju lietošanas mērķu maiņa un meža zemju transformācija par derīgo izrakteņu ieguves karjeriem, radīs ilglaicīgu ietekmi uz vidi - samazinās lauksaimniecības un meža zemju īpatsvaru, radīs izmaiņas ainavā, biotopos un virszemes notecē. Līdz ar to ir svarīgi izpildīt teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos izvirzītos nosacījumus - pašvaldībā un atbildīgajās institūcijās, pirms zemes lietošanas kategorijas maiņas vai transformācijas atļaujas izsniegšanas, izvērtēt katru atsevišķu gadījumu un iespējamo ietekmi uz vidi, kā arī ievērot īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzības un izmantošanas noteikumus.

8. RISINĀJUMI, LAI NOVĒRSTU VAI SAMAZINĀTU PLĀNOŠANAS DOKUMENTA UN TĀ IESPĒJAMO ALTERNATĪVU ĪSTENOŠANAS BŪTISKO IETEKMI UZ VIDI

Teritorijas plānojuma izstrādē izvirzītie risinājumi saistībā ar apbūves plānošanu un apbūves rādītāju noteikšanu, kas gan tieši, gan netieši var ietekmēt apkārtējās vides stāvokli plānošanas teritorijā:

- teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana noteikta, ņemot vērā pašreizējo teritorijas izmantošanas veidu, fizisko un juridisko personu priekšlikumus, pašvaldības priekšlikumus un augstāka līmeņa plānošanas dokumentu vadlīnijas;
- teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos noteikti teritorijas plānoto (atļauto) izmantošanu apbūves rādītāji un citas prasības katrai konkrētai plānotai izmantošanai un vispārīgās prasības visām izbūves teritorijām.
- blīvas apbūves teritorijas plānotas tikai ciemu teritorijās;
- apbūves teritoriju plānošanā ņemtas vērā īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārīgie un individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi (piemēram, ĶNP ainavu aizsardzības zonā izdalītas mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas ar atsevišķiem apbūves rādītājiem, dabas parka „Engures ezers” apbūves teritorijas plānotas tikai parka neitrālā zonā);
- saglabātas ciemu robežas, kādas tās bija noteiktas novada teritoriālo vienību – pagastu teritorijas plānojumos, izņemot Ragaciema robežas, kas paplašinātas virzienā gar piekrasti, ĶNP ainavu aizsardzības zonā, kur plānotas tuvāk piekrastei publiskās ārtelpas teritorijas bez apbūves un mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas;
- TIAN detalizēti noteiktas jaunveidojamo zemesgabalu minimālās platības (ciemom, ārpus ciemiem, izņēmumu gadījumi – krasta kāpu aizsargjoslas platumā, īpaši aizsargājamās dabas teritorijās).

Plānojumā noteiktie ierobežojumi

Teritoriju izmantošanas ierobežojumi īpaši aizsargājamās dabas teritorijās:

Teritorijas izmantošanai jānotiek atbilstoši īpaši aizsargājamo dabas teritoriju, kā arī sugu un biotopu aizsardzības normatīvo aktu prasībām un dabas aizsardzības plānu izstrādes ietvaros veikto izpētes un šo teritoriju apsaimniekošanas ieteikumu prasībām.

Svarīgi, lai īpaši aizsargājamo dabas teritoriju saimnieciskās darbības ierobežojumus ievērotu to zemju īpašnieki, kuru īpašumi vai lietojumi atrodas Ķemeru Nacionālā parka, dabas parku un dabas liegumu teritorijās, kā arī potenciāliem tūristiem, apmeklējot, ĪADT būtu jāņem vērā informatīvās zīmes.

Teritorijas plānojumā attēloti piekrastes infrastruktūras esošie un plānotie objekti (peldvietas, pieejas vietas jūrai, esošās un plānotās autostāvvietas piekrastē).

Teritorijas plānojuma TIAN noteiktas prasības autostāvvietu izvietojumam ĶNP dabas lieguma zonā.

Ierobežojumi lauksaimniecības zemju izmantošanai:

Teritorijas plānojumā noteiktas prasības lauksaimniecības zemju apmežošanai.

Lauksaimniecības zemju lietošanas veidu maiņa veicama saskaņā ar LR normatīvo aktu prasībām.

Ierobežojumi meža zemju izmantošanai:

Mežsaimniecisko darbību īpaši aizsargājamās teritorijās nosaka īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie un individuālie normatīvie akti.

Teritorijas plānojumā noteikta meža aizsargjosla ap Tukuma pilsētu. Šīs aizsargjoslas mērķis ir nodrošināt Tukuma pilsētas iedzīvotājiem atpūtai un veselības uzlabošanai nepieciešamos apstākļus, kā arī lai samazinātu vai kompensētu pilsētas negatīvo ietekmi uz vidi. Aprobežojumus mežu aizsargjoslā ap Tukuma pilsētu regulē Aizsargjoslu likums.

Meža zemes transformācija veicama normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

Ierobežojumi piekrastes teritorijā:

Teritorijas plānojuma saistošā daļā noteiktas Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslas - saimnieciskās darbības ierobežojuma josla (saskaņā ar teritorijas plānojuma Grafisko daļu), krasta kāpu aizsargjosla ciemos – ne mazāk kā 150 m un ārpus ciemu teritorijām – ne mazāk kā 300 m un jūras aizsargjosla, kas aptver pludmali un zemūdens šelfa daļu no vienlaidu dabiskās sauszemes veģetācijas sākuma līdz 10 m izobatai. Šīs aizsargjoslas mērķis ir samazināt piesārņojuma ietekmi uz Baltijas jūru, saglabāt meža aizsargfunkcijas, novērst erozijas procesu attīstību, aizsargātu piekrastes ainavu, nodrošinātu piekrastes dabas resursu, arī atpūtai un tūrismam nepieciešamo resursu u.c. sabiedrībai nozīmīgu teritoriju saglabāšanu un aizsardzību, to līdzsvarotu un ilgstoši izmantotu. Saimnieciskās darbības ierobežojumus piekrastes aizsargjoslā nosaka LR normatīvie akti, kas ņemti vērā izstrādājot Engures novada teritorijas plānojumu.

Piekrastes teritorijā apbūve ciemu teritorijās plānota krasta kāpu aizsargjoslā un ārpus krasta kāpu aizsargjoslas. Krasta kāpu aizsargjoslā, ņemot vērā Aizsargjoslu likumā noteiktos aprobežojumus, saglabāta esošā apbūve un jauna apbūve plānota vietās, kur bijusi iepriekšējā apbūve, galvenokārt tā ir mazstāvu dzīvojamā apbūve un jaukta apbūve, teritorijās, kur nav bijusi apbūve tiek plānotas publiskas ārtelpas bez apbūves iespējām.

Teritorijas plānojumā gar piekrasti noteikts funkcionālais zonējums Pludmale, kas nozīmē teritoriju jūras krasta smilšaino zonu starp jūras krasta līniju un joslu, kur sākas kāpu veģetācija un teritorijas galvenā izmantošana ir vides aizsardzība un rekreācija.

Plānojumā noteiktās aizsargjoslas

Par ietekmi uz vidi samazinošiem pasākumiem var uzskatīt visas teritorijas plānojumā noteiktās aizsargjoslas (vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslas, ekspluatācijas aizsargjoslas, sanitārās un drošības aizsargjoslas), it īpaši vides un dabas resursu aizsargjoslas, kuru galvenais uzdevums ir samazināt vai novērst antropogēnās negatīvās iedarbības ietekmi uz objektiem, kuriem noteiktas aizsargjoslas.

Engures novada teritorijas plānojuma Grafiskā daļas kartē „Teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana” tiek attēlotas visa veida aizsargjoslas, kas attiecas uz Engures novadu, kuru platums ir 10 m un lielāks, kā arī „Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu” 5. nodaļā „Aizsargjoslas un apgrūtinājumi” tiek noteikti visi aizsargjoslu veidi (saskaņā ar spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, t.i. 11.07.1997.

likumu „Aizsargjoslu likums” un atbilstošajām aizsargjoslu noteikšanas metodikām). Applūstošās teritorijas saskaņā ar Aizsargjoslu likumu noteiktas Engures ezeram un attēlotas Grafiskās daļas kartē. Potenciāli applūstošajās teritorijās jāievēro Aizsargjoslu likuma 37.pantā noteiktie ierobežojumi. Lai precizētu teritorijas plānojumā attēlotās applūstošās teritorijas, papildus detālplānojumā iespējams veikt precīzu applūstošās teritorijas un apbūves izvietojuma noteikšanu konkrētā zemes vienībā.

Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjosla

Engures novada teritorijā 5 km joslā gar Rīgas jūra līci ir ierobežotas saimnieciskās darbības josla, kurā ir aizliegta kailcirte un galvenā cirte izpildāma vismaz 3 paņēmienu, kur vienā paņēmienu atļauts nocirst ne vairāk kā 25% no koku krājas. Ciemu teritorijās noteikta krasta kāpu aizsargjosla – ne mazāk kā 150 m; ārpus ciemu teritorijām – ne mazāk kā 300 m, iekļaujot tajā īpaši aizsargājamus biotopus un ņemot vērā vēsturisko apdzīvotuma struktūru.

Vides pārskatā netiek uzskaitītas visas aizsargjoslas, jo tās tiek atrunātas Engures novada teritorijas plānojuma „Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos”. Apbūves noteikumos nav uzskaitīti katras konkrētās aizsargjoslas aprobežojumi, jo to nosaka Aizsargjoslu likums un citi normatīvie akti.

Teritorijas plānojumā tiek noteiktas teritorijas lidlauka „Tukums” aizsardzībai – 2 km sektors, tā ir teritorija pacelšanās/nolaišanās sektorā un 5 km rādiuss, tā ir teritorija 5 km rādiusā no lidlauka kontrolpunkta, kā arī grafiskajā daļā attēlota, gaisa satiksmes radītā paaugstinātā trokšņa zona, kā arī noteikti aprobežojumi teritoriju attīstībai paaugstinātā trokšņa zonā.

9. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSS IESPĒJAMO ALTERNATĪVU IZVĒLES PAMATOJUMS, STRATĒGISKĀ NOVĒRTĒJUMA VEIKŠANAS APRAKSTS

Engures novada teritorijas attīstības perspektīva nosaka plānošanas teritorijas telpiskās un saimnieciskās attīstības galvenos virzienus un mērķus, kā arī saimnieciskās darbības aprobežojumus 12 gadu laika periodam.

Kā vienīgo alternatīvu Engures novada teritorijas plānojumam varētu uzskatīt „0” alternatīvu, kad tiek saglabāta esošā situācija un netiek plānota teritorijas attīstība un netiek izstrādāts teritorijas plānojums. Šāda situācija ir pretrunā gan ar augstāka līmeņa plānošanas dokumentu attīstības mērķiem, gan ar vides aizsardzības interesēm, kā arī normatīvo aktu prasībām. „0”varianta realizēšanas gadījumā netiktu veidoti priekšnoteikumi vides un dabas aizsardzības pasākumu realizēšanai. Šajā gadījumā attīstības procesi plānošanas teritorijā var ieviest nepārdomātus risinājumus, stihisku teritorijas attīstību, vides problēmu saasināšanos. Netiks sasniegti attīstības mērķi, kas definēti Engures novada teritorijas attīstības plānošanas dokumentos.

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējuma pārskats izstrādāts, analizējot pašvaldības teritorijas plānojuma atbilstību vides aizsardzības noteikumu prasībām un teritorijas plānojuma izstrādē iesaistīto institūciju sniegtajiem nosacījumiem, kā arī pēc institūciju atzinumu izvērtēšanas, nepieciešamības gadījumā, vides pārskats tiks pārskatīts, precizēts vai papildināts.

Izstrādātais vides pārskata projekts kopā ar teritorijas plānojuma 1.redakciju tiks nodots sabiedriskai apspriešanai un būs apskatāms Engures novada pašvaldības pagastu pārvaldēs, kā arī pieejams internetā pašvaldības mājas lapā. Vides pārskata projekts tiks iesniegts sekojošām institūcijām,

atzinuma saņemšanai: Valsts vides dienesta Ventspils reģionālai vides pārvaldei, Veselības inspekcijas Zemgales kontroles nodaļai, Rīgas plānošanas reģionam, Dabas aizsardzības pārvaldes Pierīgas reģiona administrācijai.

Vides pārskats tika izstrādāts, ņemot vērā teritorijas plānojumā iekļauto informāciju – galvenos attīstības mērķus un virzienus, esošās un plānotās teritorijas izmantošanas iespējas, fizisko un juridisko personu, kā arī pašvaldības priekšlikumus un normatīvo aktu prasības.

Izstrādājot stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu Engures novada teritorijas plānojumam, tika izmantots šāds **pamatprincips** – Vides pārskata projekta sagatavošana notika paralēli teritorijas plānojuma 1.redakcijas sagatavošanai, kas ļauj operatīvi izvērtēt katru jaunu ideju vai alternatīvu. **Metodes** – plānošanas teritorijas vizuālā apskate dabā, informācijas analīze – tika analizēti novada teritoriālo vienību spēkā esošo teritorijas plānojumu telpiskie plānojumi un Engures novada teritorijas plānojuma un integrētās attīstības programmas risinājumi, izmantota grafiskā daļa, apbūves noteikumi un ar teritorijas plānojumu saistītā dokumentācija.

Teritorijas plānojums ir arī pamats sadarbībai ar Ķemeru Nacionālo parku, ievērojot tā dabas aizsardzības principus un mērķus.

10. KOMPENSĒŠANAS PASĀKUMI

Kompensējošos pasākumus Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*) tīklam veic, lai nodrošinātu plānošanas dokumenta īstenošanas negatīvo ietekmju līdzsvarošanu un teritorijas vienotības (viengabalainības) aizsardzību un saglabāšanu.

Izstrādājot Engures novada teritorijas plānojumu, netiek paredzēts, ka īstenojot vietējās pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumentu, tiks būtiski negatīvi ietekmētas *Natura 2000* teritorijas. Plānotā (atļautā) teritorijas izmantošana noteikta vadoties, no tā, kas ir atļauts īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējos un individuālos teritoriju izmantošanas un aizsardzības noteikumos, kā arī, kas noteikts dabas aizsardzības plānos un, kas ir saskaņots ar šo teritoriju pārvaldes institūcijām. Tādēļ arī kompensējošie pasākumi nav nepieciešami.

11. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANAS IESPĒJAMĀS BŪTISKĀS PĀRROBEŽU IETEKMES NOVĒRTĒJUMS

Engures novads atrodas pie Rīgas jūras līča, tāpēc nepieciešams ņemt vērā iespējamo pārrobežu ietekmi uz citām Baltijas jūras valstīm. Teritorijas plānojumā nav paredzētas darbības, kas varētu negatīvi ietekmēt Rīgas jūras līča un tādejādi arī Baltijas jūras ūdens kvalitāti. Plānošanas dokumenta realizācija nākotnē tieši samazinās Engures novada radīto virszemes ūdeņu piesārņojumu, jo Engures novada integrētās attīstības programmas 2012.-2018.gadam viena no stratēģisko mērķu prioritātēm ir komunālās saimniecības attīstība, kas paredz uzlabot ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas (sakārtot novadā esošos kanalizācijas tīklus, novadot notekūdeņus uz notekūdeņu attīrīšanas ietaisēm (NAI) un uzstādot jaunas vai rekonstruējot esošās NAI) un lietot kanalizācijas sistēmu uzlabošana un attīstība Engures novada apdzīvotajās vietās, kā arī prioritāte ir uzlabot Engures ostas infrastruktūru, kas samazinās piesārņoto notekūdeņu radīto slodzi uz Rīgas jūras līci. Engures novada teritorijā nav izvietotas liela apjoma ražotnes vai uzņēmumi, kas varētu būt nozīmīga apjoma

piesārņojošo vielu, radiācijas vai bīstamo atkritumu avots. Arī teritorijas plānojumā šādi objekti nav paredzēti, kā arī realizējot citas teritorijas plānojumā paredzētās darbības un īstenojot piedāvātos pasākumus paredzētās ietekmes samazināšanai un novēršanai, plānošanas dokuments neradīs būtisku pārrobežu ietekmi.

12. PLĀNOJUMA ĪSTENOŠANAS MONITORINGS

Teritorijas plānojuma īstenošanas monitoringa nepieciešamību nosaka Ministru kabineta noteikumi Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”.

Monitoringu veic ar nolūku konstatēt vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma īstenošanas tiešo vai netiešo ietekmi uz apkārtējo vidi, ūdeni (pazemes, virszemes), gaisu, bioloģisko daudzveidību, cilvēku dzīves un darba telpu, būvniecību, ievērojot Vides pārraudzības valsts biroja (Birojs) atzinumu par Vides pārskatu, kā arī, lai nepieciešamības gadījumā, izstrādātu teritorijas plānojuma grozījumus. Monitoringu veic, izmantojot valsts statistikas datu bāzes, salīdzinot vēsturiskos un aktuālos datus par pārskata teritoriju, kā arī citu pašvaldībā pieejamo informāciju.

Biroja atzinumā par vides pārskatu norādītajā termiņā pašvaldība sastādīs un iesniegs Birojam monitoringa ziņojumu. Par palīg līdzekli monitoringa ziņojuma formai var izmantot Biroja sagatavoto paraugu, kas pieejama Biroja mājas lapā Internetā. Monitoringa ziņojuma forma strukturēta – vides (dabas) faktori, sociālekonomiskie faktori un teritorijas plānojuma rezultatīvie rādītāji.

Teritorijas plānojuma īstenošanas monitoringa ziņojumu būtu vēlams izstrādāt pēc katrām vietējo pašvaldību vēlēšanām (2014.g.), lai jaunievēlētajā dome lemtu par jauna teritorijas plānojuma vai esošā teritorijas plānojuma grozījumu izstrādi, vai arī teritorijas plānojuma darbības beigu posmā (2024.g.), lai monitoringa ziņojumā iegūtos datus varētu izmantot nākamā teritorijas plānojuma plānošanas periodam.

Engures novada teritorijas plānošana dokumenta realizācijas ietekmes novērtējumā izmantojamie/ietecamie indikatori – vides (dabas) faktori; sociālekonomiskie faktori un ekonomiskie faktori.

Par pamatu tālākai monitoringu atskaišu veikšanai var ņemt Engures novada teritorijas plānojumu, Vides pārskatu, valsts statistiskos pārskatus u.c. informācijas avotus, īpašu uzmanību pievēršot atsevišķiem indikatoriem (indikatoru grupām):

- ▶ virszemes ūdeņu kvalitātei – virszemes ūdeņos novadīto notekūdeņu daudzums, paliekošais piesārņojums, ūdensobjektu ekoloģiskā kvalitāte (sadarbībā ar reģionālo vides pārvaldi un Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centru);
- ▶ gaisa kvalitātei – limitētās un faktiskās emisijas uzskaitē vai aprēķini no katlu mājām, rūpniecības u.c. uzņēmumiem (sadarbībā ar uzņēmumiem, reģionālo vides pārvaldi un Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centru);
- ▶ piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu skaitam un tam, vai šīs vietas tiek rekultivētas (pašvaldības un objektu vai vietu īpašnieku kompetence);
- ▶ notekūdeņu attīrīšanas iekārtās attīrīto notekūdeņu kvalitātei un rādītājiem:
 - NAI darbības efektivitāte, ietaisais fiziskais nolietojums;
 - savākto un attīrīto notekūdeņu daudzums;

- fizisko un juridisko personu skaits, kam tiek nodrošināti centralizēti kanalizācijas savākšanas un attīrīšanas pakalpojumi;
 - attīrīto notekūdeņu kvalitātes atbilstība normatīvo aktu prasībām;
 - virszemes ūdeņu kvalitāte, kuros tiek novadīti attīrītie notekūdeņi (sadarbībā ar reģionālo vides pārvaldi un Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centru)
- ▶ atkritumu apsaimniekošanai – vai pašvaldībā ieviesta atkritumu šķirošana, bīstamo atkritumu apsaimniekošana (pašvaldības kompetence), radītais kopējais atkritumu daudzums;
 - ▶ dzeramā ūdens kvalitātei – dzeramā ūdens analīžu rezultāti, pazemes ūdeņu krājumu izmantošanas intensitāte (sadarbība ar Veselības inspekciju un Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centru);
 - ▶ īpaši aizsargājamo dabas teritoriju stāvoklim - vai nav palielinājušās ietekmes uz šīm teritorijām, apmeklētāju skaits un to atstātās sekas, būvniecības ietekme, ja būvniecība tiek veikta tiešā tuvumā šīm teritorijām, dabas aizsardzību plānu izstrāde un individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu izstrāde.

Pie monitoringa pasākumiem var uzskatīt arī teritorijas plānojuma realizācijas izvērtēšanu saistībā ar:

- ▶ novada teritorijā esošo īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārīgo un individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu grozījumu un teritorijas plānojuma risinājumu savstarpējā izvērtēšana, nepieciešamības gadījumā veicot grozījumu teritorijas plānojumā vai izstrādājot lokālplānojumu;
- ▶ novērtēt dabas lieguma „Plieņciema kāpa” apsaimniekošanas pasākumu efektivitāti un teritorijas attīstības dinamiku;
- ▶ bioloģiskās daudzveidības monitoringa pasākumi Nacionālās monitoringa programmas ietvaros;
- ▶ Veselības inspekcijas veiktās peldvietu kvalitātes monitorings Rīgas jūras līča peldvietās Engures novada administratīvās teritorijas robežās.

13. KOPSAVILKUMS

Engures novada teritorijas plānojums izstrādāts pamatojoties uz Engures novada domes 2011.gada 25.janvāra sēdes lēmumu (protokols Nr.1. p.32) Par Engures novada pašvaldības teritorijas plānojuma izstrādes uzsākšanu un Darba uzdevumu Engures novada teritorijas plānojuma 2013.-2025.gadam izstrādei.

Engures novada teritorijas plānojums 2013.-2025.gadam ir Engures novada administratīvās teritorijas plānojums, kurā parādīta teritorijas pašreizējā izmantošana, noteikta plānotā (atļautā) izmantošana un izmantošanas aprobežojumi ar ilgtermiņa perspektīvu līdz 2025.gadam un kurš sastāv no 4 sējumiem: Paskaidrojuma raksts, Grafiskā daļa, Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi un Pārskats par Engures novada teritorijas plānojuma izstrādi. Teritorijas plānojuma izstrādē ievērtētas augstāka līmeņa plānošanas dokumentu vadlīnijas, kuras noteiktas Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030.gadam un Nacionālā attīstības plānā 2007.-2013.gadam, Piekrastes telpiskās attīstības pamatnostādņēs, kā arī Rīgas plānošanas reģiona teritorijas (telpiskā) plānojumā.

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums tiek izstrādāts Engures novada teritorijas plānojumam 2013.-2025.gadam saskaņā ar Vides pārraudzības valsts biroja 2011.gada 26.janvāra lēmumu Nr.4 Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu. Pamatojoties, uz, šo lēmumu tika sagatavots Vides pārskata projekts, kā arī veiktas nepieciešamās konsultācijas un sabiedrības informēšana, organizēta sabiedriskā apspriede un sanāksmes likumdošanā noteiktajā kārtībā.

Vides pārskata izstrādes mērķis ir novērtēt plānošanas dokumenta un tā realizācijas iespējamo ietekmi uz apkārtējo vidi (augšni, ūdens resursiem, gaisu un bioloģisko daudzveidību), iedzīvotāju veselību, dzīves apstākļiem un kvalitāti, celtniecību, ainavu (lauku un ciemu) un kultūras mantojuma vērtībām, dabas resursu izmantošanu, kā arī veicināt sabiedrības līdzdarbību vietējās teritorijas plānošanas procesā.

Teritorijas plānojuma izstrādes mērķis ir radīt plānošanas dokumentu kopumu ilgtspējīgas un līdzsvarotas attīstības veicināšanai novadā, balstoties uz sabiedrības un speciālistu pamatotu viedokli atbilstoši visu novadā ietilpstošo teritoriālo vienību attīstības interesēm.

Sabiedrības un institūciju iesaistīšana teritorijas attīstības plānojuma un vides pārskata izstrādē – institūciju sniegtie nosacījumi un atzini/priekšlikumi, izstrādāto projektu sabiedriskās apspriešanas posms un sanāksmes, sabiedrības izteiktie priekšlikumi. Sabiedriskās apspriešanas procedūra teritorijas plānojuma 1.redakcijai un Vides pārskata projektam tiek plānota veikt vienlaicīgi.

Vides pārskata 3.nodaļā apskatīts esošais vides stāvoklis Engures novadā un teritorijas plānojuma risinājumi attiecībā uz novada teritorijas plānoto attīstību un ierobežojumiem saimnieciskai u.c. veida darbībai. Teritorijas plānojuma izstrādes procesā tiek apkopota un apzināta visa pieejamā informācija, kā arī dažāda līmeņa nozaru politikas dokumenti un augstāka līmeņa plānošanas dokumenti, kas var ietekmēt novada teritorijas turpmāko attīstību. Apkopojot šo informāciju vienotā dokumentā, t.i., teritorijas plānojumā, veidojas priekšstats par teritorijas turpmāko izmantošanas perspektīvu. Vietējās pašvaldības teritorijas plānojums ir attīstības plānošanas dokuments, kurā noteiktas prasības teritorijas izmantošanai un apbūvei, noteikts funkcionālais zonējums, publiskā infrastruktūra, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi, kā arī citi teritorijas izmantošanas nosacījumi. Teritorijas plānojums nemaina valstī pieņemto politikas dokumentu, vadlīniju un

normatīvo aktu prasības, bet tikai „sakārto” tās teritoriāli. Tādejādi var uzskatīt, ka teritorijas plānojums ir īpašā veidā strukturētas informācijas kopums, kas izvērtē dažādu nozaru politikas un normatīvo dokumentu prasības.

Teritorijas, kuras var ietekmēt plānošanas dokumenta turpmākā realizēšana, Vides pārskatā ir noteiktas, analizējot plānoto (atļauto) teritoriju izmantošanu, kur ir sagaidāma zemes izmantošanas mērķa maiņa, kas var radīt ietekmi uz konkrētas vietas vai blakus esošās teritorijas cilvēka dzīves apstākļiem, vietas bioloģisko daudzveidību, ietekmēt kultūrvēsturisko mantojumu vai palielināt risku, kā arī ņemot vērā izstrādes Darba uzdevumā noteiktos uzdevumus:

- ▶ īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un objekti (būtiskākā varbūtējā ietekme uz Ķemeru Nacionālā parka teritoriju, dabas parku un dabas liegumu teritorijām);
- ▶ blīvas apbūves teritoriju attīstība;
- ▶ piekrastes teritorijas izmantošana.

Ar plānošanas dokumentu saistītās vides problēmas, izskatot Engures novada teritorijas plānojuma perspektīvo telpisko attīstību (galvenās funkcionālās telpas, apdzīvojuma struktūru un to attīstību), funkcionālo zonējumu un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus var secināt, ka vides problēmas varētu būt saistītas ar plānoto apbūves gabalu centralizētu notekūdeņu novadīšanas un attīrīšanas trūkumu, kas var radīt punktveida piesārņojuma rašanos no notekūdeņu nepietiekoši normatīvo atļauju prasībām attīrītu novadīšanu vidē, kā arī neveicot, esošo notekūdeņu attīrīšanas iekārtu rekonstrukciju vai jaunu būvniecību un kanalizācijas tīklu rekonstrukciju vai tīklu paplašināšanu var rasties nepietiekami attīrītu notekūdeņu noplūde vidē, galvenokārt piesārņojot gruntsūdeņus un virszemes ūdensobjektus. Piekrastes teritorijā - Rīgas jūras līča krasta erozijas problēmas un kāpu biotopu degradācija rekreācijas slodzes palielināšanās rezultātā, ja netiek attīstīta atbilstoša piekrastes infrastruktūra.

Starptautiskie un nacionālie vides aizsardzības mērķi, kas ņemti vērā izstrādājot plānošanas dokumentu - starptautiskie mērķi vides aizsardzības jomā ir ietverti starptautiskās konvencijās (Konvencija par bioloģisko daudzveidību, Riodežaneiro (05.06.1992.); Konvencija par starptautiskas nozīmes mitrājiem, īpaši kā ūdensputnu dzīves vidi (*Ramsāres konvencija*), Ramsāre (02.02.1971.) jeb „Mitrāju konvencija” – Engures novadā atrodas 2 no Ramsāres teritorijām: Engures ezers un Kaņiera ezers. Bez šīm teritorijām par nozīmīgu mitrāju vietu atzīta arī Ķemeru Nacionālā parka teritorijā Slovenes grīvas pārmitrie meži. Konvencija par Baltijas jūras reģiona jūras vides aizsardzību, Helsinki (03.03.1994.), līgumos, protokolos un Eiropas Savienības direktīvās (ES Padomes direktīva 79/409/EEK (02.04.1979.) Par savvaļas putnu aizsardzību jeb Putnu direktīva., Padomes direktīva 92/43/EEK „Par dabisko biotopu un savvaļas dzīvnieku un augu aizsardzību” jeb Biotopu direktīva., Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva 200/60/EK Ūdeņu struktūrdirektīva (23.10.2000.), regulās.

Starptautiskie vides aizsardzības mērķi tiek iestrādāti LR nacionālā vides un dabas aizsardzības likumdošanā.

Plānošanas dokumenta un tā iespējamo alternatīvu īstenošanas būtiskās ietekmes uz vidi novērtējums - izvērtējot Engures novada teritorijas plānojumā izvirzītos teritorijas plānojuma risinājumus un to ietekmes, uzsākot, plānojuma realizāciju var iedalīt tiešās, netiešās ietekmēs, īslaicīgās, ilglaicīgās ietekmēs un summārās ietekmēs. Jāatzīmē, ka tiešā ietekme no jaunās

būvniecības darbības veikšanas varbūt arī nebūtiska, sakarā ar ekonomisko attīstību un būvniecības rādītājiem valstī kopumā.

Risinājumi, lai novērstu vai samazinātu plānošanas dokumenta un tā iespējamo alternatīvu īstenošanas būtisko ietekmi uz vidi – teritorijas plānojuma izvirzītie risinājumi, lai mazinātu iespējamo ietekmi uz vidi saistīti: 1) ar apbūves plānošanu un apbūves rādītāju – vispārīgo teritorijas izmantošanas noteikumu, noteikumu teritoriju apbūvei un atsevišķu teritoriju jeb plānotā funkcionālā zonējuma izmantošanas noteikumu noteikšanu; 2) teritorijas plānojumā noteiktie ierobežojumi īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, lauksaimniecības un meža zemju izmantošanas ierobežojumi un ierobežojumi piekrastes teritorijā; 3) plānojumā noteiktās aizsargjoslas.

Plānošanas dokumenta īss iespējamo alternatīvu izvēles pamatojums, stratēģiskā novērtējuma veikšanas apraksts - kā vienīgo alternatīvu Engures novada teritorijas plānojumam varētu uzskatīt „0” alternatīvu, kad tiek saglabāta esošā situācija un netiek plānota teritorijas attīstība un netiek izstrādāts teritorijas plānojums. Šāda situācija ir pretrunā gan ar augstāka līmeņa plānošanas dokumentu attīstības mērķiem, gan ar vides aizsardzības interesēm, kā arī normatīvo aktu prasībām. „0”variānta realizēšanas gadījumā netiktu veidoti priekšnoteikumi vides un dabas aizsardzības pasākumu realizēšanai. Šajā gadījumā attīstības procesi plānošanas teritorijā var ieviest nepārdomātus risinājumus, stihisku teritorijas attīstību, vides problēmu saasināšanos. Netiktu sasniegti attīstības mērķi, kas definēti Engures novada teritorijas attīstības plānošanas dokumentos.

Vides pārskats tika izstrādāts, ņemot vērā teritorijas plānojumā iekļauto informāciju – galvenos attīstības mērķus un virzienus, esošās un plānotās teritorijas izmantošanas iespējas, fizisko un juridisko personu, kā arī pašvaldības priekšlikumus un normatīvo aktu prasības.

Izstrādājot stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu Engures novada teritorijas plānojumam, tika izmantots šāds pamatprincips – Vides pārskata projekta sagatavošana notika paralēli teritorijas plānojuma 1.redakcijas sagatavošanai, kas ļauj operatīvi izvērtēt katru jaunu ideju vai alternatīvu. Metodes – plānošanas teritorijas vizuālā apskate dabā, informācijas analīze – tika analizēti novada teritoriālo vienību spēkā esošo teritorijas plānojumu telpiskie plānojumi un Engures novada teritorijas plānojuma un integrētās attīstības programmas risinājumi, izmantota grafiskā daļa, apbūves noteikumi un ar teritorijas plānojumu saistītā dokumentācija.

Kompensēšanas pasākumi - Engures novada teritorijas plānojums neparedz plānotās darbības, kuru rezultātā tiktu negatīvi ietekmēta Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (*Natura 2000*) ekoloģiskās funkcijas, integritāte un nav pretrunā ar teritorijas izveidošanas un vispārējām aizsardzības prasībām, līdz ar to kompensēšanas pasākumi plānošanas dokumentam nav jāparedz.

Plānošanas dokumenta īstenošanas iespējamās būtiskās pārrobežu ietekmes novērtējums – novada ģeogrāfiskais novietojums, kā arī plānošanas dokumentā izstrādātie plānojuma risinājumi un tā realizācija liek uzskatīt, ka plānošanas dokuments neradīs pārrobežu ietekmi.

Plānojuma īstenošanas monitorings - monitoringu veic ar nolūku konstatēt vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma īstenošanas tiešo vai netiešo ietekmi uz apkārtējo vidi, ūdeni (pazemes, virszemes), gaisu, bioloģisko daudzveidību, cilvēku dzīves un darba telpu, būvniecību, ievērojot Vides pārraudzības valsts biroja (Birojs) atzinumu par Vides pārskatu, kā arī, lai nepieciešamības gadījumā, izstrādātu teritorijas plānojuma grozījumus.

1. PIELIKUMS ŪDENSOBJEKTI ENGURES NOVADĀ¹⁰

ŪO kods	ŪO nosaukums	Teritoriālā vienība	Platība, km ²	Ekoloģiskā kvalitāte (potenciāls) ¹¹	Slodze, ietekme uz ūdensobjektiem ¹²
V090	Rīgas jūras līcis (Mērsraga kanāls Slocene)	Engures pag.	56,45	2	Punktveida piesārņojuma slodze (būtiska ietekme uz ŪO Slocene no notekūdeņu radītās slodzes)
V090	Rīgas jūras līcis (Mērsraga kanāls Slocene)	Lapmežciema pag.	1,53	2	
V090	Rīgas jūras līcis (Mērsraga kanāls Slocene)	Smārdes pag.	26,08	2	
V091	Slocene	Engures pag.	2,00	3	
V091	Slocene	Lapmežciema pag.	30,52	3	
V091	Slocene	Smārdes pag.	137,13	3	
Piekraste D	Rīgas līča mēreni atklātais akmeņainais krasts	Engures pag.	-	4	Plūdu apdraudējums
Piekraste E	Rīgas līča mēreni atklātais smilšainais krasts	Engures pag.	-	3	
Piekraste E	Rīgas līča mēreni atklātais smilšainais krasts	Lapmežciema pag.	-	3	
E029	Engures ezers	Engures pag.	74,80	2	
E030	Kaņieris	Lapmežciema pag.	8,98	2	
E031	Valguma ezers	Smārdes pag.	0,48	5	

* ŪO – ūdensobjekts

2 – laba kvalitāte

3 – vidēja kvalitāte

4 – slikta kvalitāte

5 – ļoti slikta kvalitāte

¹⁰ Dati no Ventas baseina apgabala apsaimniekošanas plāna 1.1.pielikums

¹¹ Provizorisks ekoloģiskā kvalitāte, kuras vērtējums precizējams laika gaitā (Ventas baseina apsaimniekošanas plāns)

¹² Dati no Ventas baseina apgabala apsaimniekošanas plāna, 2.1.pielikuma

2. PIELIKUMS PAMATA PASĀKUMI VENTAS BASEINA APGABALA ŪDENSOBJEKTOŠ¹³

Pasākuma nosaukums	Pasākuma aptvertā teritorija	Pasākuma izpildītājs	Pasākuma izpildes rezultāts
1. Rīcības virziens – A1: Nodrošināt peldvietu kvalitāti atbilstoši normatīvo aktu prasībām, paaugstinot iedzīvotāju dzīves kvalitāti un nodrošinot ilgtspējīgu dabas resursu izmantošanu			
1) piemērotās vietās veikt peldvietu labiekārtošanu, norādot tās teritorijas plānojumā un paredzot aizliegumu peldvietās izmantot motorizētus peldlīdzekļus	Engures pagasts: Abragciems Klapkalnciems Ķesterciems Lapmežciema pagasts: Ragaciems	Pašvaldība	Normatīvajiem aktiem atbilstoša peldvietu apsaimniekošana
2) labiekārtotu peldvietu uzturēšana kārtībā – nodrošināt tualetes, ģērbtuves un atkritumu konteinerus, peldvietas sauszemes daļas smilšu virskārtas iridnāšanu, savlaicīgu atkritumu izvešanu, ērtu pieeju ūdenim un aizsardzību pret bīstamiem ģeoloģiskiem procesiem, nepeldināt dzīvniekus	Engures pagasts: Abragciems Klapkalnciems Ķesterciems Lapmežciema pagasts: Ragaciems	VARAM, pašvaldība, peldvietas īpašnieks/valdītājs	Normatīvajiem aktiem atbilstoša peldvietu apsaimniekošana
3) aizliegts stāvošās ūdenstvertnēs (<10 km ²) ievadīt notekūdeņus un audzēt ūdensputņus	Ezeri, dīķi (<10 km ²)	Pašvaldība	Nodrošināta peldvietu kvalitātes nepasliktināšanās
4) peldvietā nodrošināt informācijas pieejamību par pašreizējo peldvietas ūdens kvalitātes klasifikāciju, par atļauju peldēties vai par peldēšanās aizliegumu, par īstermiņa piesārņojumu u.c., veikt pasākumus piesārņojuma likvidēšanai peldvietas ūdenī	Piekraustes ūdeņu peldvietas	Pašvaldība, peldvietas īpašnieks/valdītājs	Nodrošināta brīva informācijas pieejamība par peldvietu, peldvietu kvalitāti
2. Rīcības virziens - A2: Nodrošināt notekūdeņu attīrīšanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām, samazinot ūdenos nonākošo piesārņojuma slodzi			
1) ierīkot centralizētu kanalizācijas sistēmu visās pilsētās un ciemos, kur CE ≥2000, pārējās vietās – ja pašvaldība pieņem lēmumu par tās nepieciešamību	Novada teritorija	Pašvaldība	Nodrošināta normatīvo aktu prasībām atbilstoša notekūdeņu attīrīšana
2) nodrošināt centralizētas un decentralizētas kanalizācijas sistēmas notekūdeņu un ar tiem saistīto atkritumu savākšanu un utilizēšanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām	Novada teritorija	Pašvaldība	Nodrošināta normatīvo aktu prasībām atbilstoša notekūdeņu attīrīšana
3) rekonstruējot esošās ēkas, ieprojektēt tajās atbilstošas individuālas attīrīšanas iekārtas (ja nav ārējo kanalizācijas tīklu)	Novada teritorija	Pašvaldība	Nodrošināta normatīvo aktu prasībām atbilstoša notekūdeņu attīrīšana
4) apdzīvotām vietām izbūvēt atsevišķu vai centralizētu kanalizācijas sistēmu (vairākām apdzīvotām vietām/ēku grupām/rūpnieciskajiem objektiem kopīgu kanalizācijas	Novada teritorija	Pašvaldība	Nodrošināta normatīvo aktu prasībām atbilstoša

¹³ Ventas baseina apgabala apsaimniekošanas plāns, 7.1.pielikums Pamata pasākumi Ventas baseina apgabalā

sistēmu)			notekūdeņu attīrīšana
3. Rīcības virziens – A3: Nodrošināt kvalitatīva dzeramā ūdens apgādi atbilstoši normatīvo aktu prasībām, paaugstinot iedzīvotāju dzīves kvalitāti un nodrošinot ilgtspējīgu dabas resursu izmantošanu			
1) veikt atbilstošu dzeramā ūdens attīrīšanu no cilvēku veselībai kaitīgām vielām, nepasliktinot dzeramā ūdens kvalitāti	Ūdensapgādes sistēmai, ko izmanto >50 personas, un kura piegādes apjoms >10 m ³ /dnn	Pašvaldība	Nodrošināta atbilstoša dzeramā ūdens attīrīšana
2) nodrošināt ūdensvada iekārtu mazgāšanu, tīrīšanu un dezinfekciju pēc remontdarbiem, pirms ekspluatācijas uzsākšanas un profilaktiski 2x gadā	Ūdensapgādes sistēmai, ko izmanto >50 personas, un kura piegādes apjoms >10 m ³ /dnn	Pašvaldība	Nodrošināta atbilstoša dzeramā ūdens apgāde
4. Rīcības virziens – A4: Nodrošināt piesārņojuma un avāriju riska novēršanu un kontroli atbilstoši normatīvo aktu prasībām			
1) iekļaut teritorijas plāņos paaugstinātā riska objektus	Pašvaldības teritorijas plānojums	Pašvaldība	Nodrošināta vispārpieejama informācija sabiedrībai
2) teritorijas plāņos paredzēt riska samazināšanas pasākumus un ierobežojumus teritorijas plāņos vietās, kas var ietekmēt ūdeņus, aizsargājamās teritorijas, aizsargjoslas u.c.	Pašvaldības teritorijas plānojums	Pašvaldība	Samazināts iespējamais piesārņojuma risks
5. Rīcības virziens – A8: Nodrošināt notekūdeņu dūņu izmantošanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām			
1) notekūdeņu dūņu iestrādāšanai lauksaimniecības zemēs ievērot normatīvo aktu noteiktās prasības (iestrādes laiks, vieta, aizsargjoslas u.c. ierobežojumus)	Novada teritorija	Zemkopības ministrija, VARAM, pašvaldība	Nodrošināta nekaitīga notekūdeņu dūņu izmantošana atbilstoši normatīvo aktu prasībām

3. PIELIKUMS PAPILDUS PASĀKUMI VENTAS BASEINA APGABALA ŪDENSOBJEKTOS¹⁴

Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Pasākuma aptvertā teritorija	Izpildes termiņš	Pasākuma izpildes rezultāts	Atbildīgā institūcija un iesaistītās institūcijas
Plānā noteiktais mērķis:	Plāna mērķis A: Sasniegt labu ūdeņu stāvokli visos virszemes un pazemes ūdensobjektos un nodrošināt esošā stāvokļa nepasliktināšanos			
Rīcības virziens mērķa sasniegšanai:	<u>A1: Samazināt antropogēni radītā piesārņojuma un hidroloģisko un morfoloģisko pārveidojumu ietekmi uz ūdeņu stāvokli</u>			
Sagatavot ekspluatācijas noteikumus ezeru apkārtnes un ūdens izmantošanai (piem., par atkritumu apsaimniekošanu, automašīnu mazgāšanu ezera krastos, mazdārziņu apsaimniekošanu u.c.)	E031 (Valguma ezers)	2013.g.dec.	Sagatavoti priekšnoteikumi riska nesasniedzot labu ūdens kvalitāti līdz 2015.gadam samazināšanai un novēršanai	Pašvaldība un VVD
Pašvaldībai sadarbībā ar VVD kontrolēt ekspluatācijas noteikumos iekļauto pasākumu ievērošanu	E031 (Valguma ezers)	2015.g. dec.	Samazināts vai novērsts risks nesasniedzot labu ūdens kvalitāti līdz 2015.gadam, novēršot piesārņojuma avotus	Pašvaldība, VVD
Nepieļaut neattīrītu sadzīves, ražošanas vai komunālo notekūdeņu, kā arī neattīrītu meliorācijas ūdeņu ieplūdi ezerā	E031 (Valguma ezers)	2015.g. dec.	Samazināts vai novērsts risks nesasniedzot labu ūdens kvalitāti līdz 2015.gadam, novēršot piesārņojuma avotus	Pašvaldība, VVD, iedzīvotāji, NVO

VVD – Valsts vides dienests

NVO – nevalstiskās organizācijas

¹⁴ Ventas baseina apgabala apsaimniekošanas plāns. 7.3.pielikums Papildus pasākumi Ventas baseina apgabalā

4. PIELIKUMS UZNĒMUMI, KAS ATSKAITĀS PAR ŪDENI AR FORMU „NR.2-ŪDENS” ENGURES NOVADĀ

Engures pagasts

- ▶ Akciju sabiedrība "LATVIJAS FINIERIS" kempings "Abragciems"
- ▶ Engures pagasta pārvalde
- ▶ Rīgas Tehniskā universitāte, bāze „Ronīši”
- ▶ Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "BĒRZCIEMS"
- ▶ Sabiedrība ar ierobežotu atbildību Firma "Albatross"
- ▶ Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "UNDA"

Lapmežciema pagasts

- ▶ Pašvaldības sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Krants"

Smārdes pagasts

- ▶ Engures novada domes pansionāts "RAUDA"
- ▶ Engures novada Smārdes pagasta padome
- ▶ Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "ŠLOKENBEKA"
- ▶ Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Tukuma ūdens"

Dati par ūdens ieguvi 2010.gadā (avots: www.meteo.lv Ūdens informatīvā sistēma (2 – Ūdens) Statistikas _ Organizācijas, kuras atskaitās ar formu „Nr.2-Ūdens”)_ Kopsavilkums)

Kopā ņemtais no dabīgiem ūdens avotiem	t.sk. ņemts svaigais ūdens				
	kopā	vietu skaits	t.sk. izmērīts	virszemes	pazemes
853,888	853,888	25, t.sk. Engures pag. – 6 Lapmežciema pag. – 2 Smārdes pag. - 17	853,888	0,0	853,888

Dati par ūdens novadīšanu 2010.gadā (avots: www.meteo.lv Ūdens informatīvā sistēma (2 – Ūdens) Statistikas _ Organizācijas, kuras atskaitās ar formu „Nr.2-Ūdens”)_ Kopsavilkums)

Pagasta nosaukums	Novadīšanas vietu skaits (izplūdes)	Kopā novadītie notekūdeņi	Ar attīrīšanu normāli tīri
Engures pagasts	4	99,502	99,502
Smārdes pagasts	6	1305,894	1305,894
Kopā:	10	1405,396	1405,396

No bioloģiskām attīrīšanas iekārtām novadītais notekūdens daudzums 2010.gadā ((avots: www.meteo.lv Ūdens informatīvā sistēma (2 – Ūdens) Statistikas _ Organizācijas, kuras atskaitās ar formu „Nr.2-Ūdens”)_ Kopsavilkums)

Ūdens daudzumi, tūkst. m ³ /gadā					
Pagasta nosaukums	Skaitis	Jauda, tūkst. m ³ /gadā	Notekūdeņu daudzums	Attīrīšanas pakāpe	
				Otrējā attīrīšana	Biogēnā redukcija
Engures pag.	5	1,152	99,383	99,383	0,0
Smārdes pag.	5	7,631	1297,781	67,233	1230,548
Kopā:	10	8,783	1397,164	166,616	1230,548

Paliekošais piesārņojums

Pagasta nosaukums	Piesārņ. dati	Vielu daudzumi, t/gadā						
		Suspendētās vielas	BSP ₅	ĶSP	Naftas produkti	P _{kop}	P-PO ₄	N _{kop}
Engures pag.	24,58428	2,17900	3,51400	11,33600	0,0	1,02850	0,80610	3,02600
Smārdes pag.	65,34546	4,59900	4,75360	42,50760	0,03000	1,07670	0,22500	7,13340
Kopā:	89,92974	6,77800	8,26760	53,84360	0,03000	2,10520	1,03110	10,15940